

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Δεύτερος

Συνδρομή ἰτησια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοθ. φρ. 20 — Δι' ἀποστολῆς ἕκαστ. ἀπὸ 1 (ἂν ἰκάνει). Ἐξωτερικῶς καὶ εἰς τὰ ἰστανία: Τριπλῆ προση. φράλων λ. 30 — Γραφ. τῆς Ἀποθήκης: Ὁδ. Σταδίου, 6.

5 Σεπτεμβρίου 1876

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΥΡΙΚΙΟΝ ΒΑΡΚ

Συλλογία: ἰδί σελ. 545.

Ἡ τιμὴ.—Τίς ἐπηρεάζει περισσότερο τὴν τιμὴν, ὁ ἀγοραστής ἢ ὁ πωλητής;

Ἡ συνομιλία αὕτη ἐκίνει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παιδίων, καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν ἐπεθύμει νὰ μάθῃ ἐὰν ὁ ἀγοραστής ἢ ὁ πωλητής ὑποχωρῇ συχνότερον.

Ὁ γείτων, ὁ ὁποῖος συχναίει εἰς τὴν ἀγορὰν, νομίζει ὅτι ὁ πωλητής ὑποχωρεῖ συνθηθέστερον.

— Τὸ πρᾶγμα βεβαίως πρέπει νὰ ἔχῃ οὕτως, λέγει ὁ διδάσκαλος. Ἰδωμεν, Ἰωάννη, ὁ ἀπὸ τῆς πρωίας μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐργαζόμενος ἐργάτης, τὸ πράττει χάριν διασκεδάσεως, ὡς καὶ ὁ ἔμπορος; ὁ ὁποῖος ἀνοίγει τὸ κατάστημά του;

Ἰωάννης.—Ὅχι, ἀλλὰ διὰ νὰ κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἵνα ἐξ αὐτῶν ζήσῃ ἑαυτὸν καὶ τοὺς περὶ αὐτόν.

— Καὶ ὁ ἀγοραστής, ἐπαναλαμβάνει ὁ διδάσκαλος, ἀγοράζει διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἔμπορον; Ἄς ἀπαντήσῃ ὁ Παῦλος.

Παῦλος.—Καθόλου, ἀγοράζει τις ὅ,τι ἔχει ἀνάγκην.

— Καὶ ὕστερον ἀπὸ αὐτὰ, προσέθηκεν ὁ Φίλιππος, καὶ τινα πράγματα διασκεδάσεως, ἐνθυμούμενος πράγματά τινα ἅτινα ἠγόρασεν ἐν τῆς ἡμέρας.

— Πολὺ ὀρθά, λέγει ὁ διδάσκαλος. Εἶναι φανερόν ὅτι ἕκαστος ἀγοράζει ὅ,τι τὸν συμφέρει καὶ ὄχι διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ ἄλλου. Πράγματι, ὅταν συμφωνῇ τις ἀντικείμενον τι, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς νὰ ἔκαμνε τὴν ἐξῆς ὀμιλίαν.

Ἀγοραστής.—Πόσον τὸ πρᾶγμα τοῦτο;

Πωλητής.—Ὅ δραχμῶς.

Ἀγοραστής.—Τοῦτο δι' ἐμὲ δὲν ἀξίζει 5 δραχμῶς.

Πωλητής.—Εἰργάσθην μίαν ἡμέραν καὶ ἐκ τῶς τοῦτου ἐδαπάνησα δραχμῶς τινὰς διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν πρώτων ὕλων κατὰ συνέπειαν, ἐὰν πωλήσω πρὸς 5 δραχμῶς, ἢ ἀμοιβή μου εἶναι ἤδη ἐλαχίστη καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὴν ὀλιγοστεύσω περισσότερο.

Ἀγοραστής.—Δὲν πταίω ἐγὼ ἐὰν τὰ ἐξοδα τῆς παραγωγῆς σου εἶναι πολὺ μεγάλα. Ἐὰν ἦσαν τόσον ἄφρων διὰ νὰ ἐργασθῆς δέκα ἡμέ-

ρας, μεταχειριζόμενος καὶ 20 δραχμῶν πρώτας ὕλας, καὶ τὸ προϊόν τῆς ἐργασίας σου ἤξιζε δι' ἐμὲ μίαν δραχμὴν, θὰ σ' ἐδίδα μόνον μίαν δραχμὴν, οἰαδῆποτε καὶ ἂν ἦσαν τὰ ἐξοδα τῆς παραγωγῆς σου.

Πωλητής.—Καὶ ὅμως δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἐργάζωμαι δωρεάν.

Ἀγοραστής.—Ἐὰν κοπιάζῃς ἄνευ χρησιμότητος, τόσῳ τὸ χειρότερον διὰ σέ. Οὔτε τὸν κόπον σου οὔτε τὴν ἐργασίαν σου πληρώνω ἐγὼ, ἀλλὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἣν μοι παρέχεις, τὴν χρησιμότητα ἣν ἀπολαμβάνω. Ἐὰν θὰ ἐχρειάζετο ἐν ἔτος διὰ νὰ κατασκευάσῃς πρᾶγμα τι ὕπερ δύναμαι νὰ ἔχω διὰ 5 λεπτά, καὶ τὸ ὅποιον δι' ἐμὲ δὲν ἀξίζει περισσότερο, διατί νὰ σὲ δώσω 1000 δρ. διὰ τὸν κόπον σου; Καὶ ἐὰν κατασκευάζῃς πρᾶγμα τι ἐντελῶς ἄχρηστον, πρέπει νὰ τὸ πληρωθῆς καὶ αὐτό; Ποτὲ δὲν θὰ ἔχω ἀρκετὰ χρήματα διὰ νὰ ἀγοράζω τοιαῦτα πράγματα.

Πωλητής.—Πρέπει λοιπὸν νὰ κάμω ὅ,τι θέλεις. Πόσον τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἀξίζει διὰ σέ;

Ἀγοραστής.—Τὸ πολὺ 4 δραχμῶς. Ἐὰν τὸ ἀντικείμενον αὐτὸ ἦναι ἀκριβώτερον, δύναμαι νὰ μὴν τὸ ἀγοράσω, καὶ δὲν θὰ τὸ ἀγοράσω.

Πωλητής.—Λάβε το.

Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ἐπαναλάβω, προσέθηκεν ὁ διδάσκαλος, ὅτι ἡ συνομιλία αὕτη εἶναι ἰδανικὴ, ὅτι ποτὲ δὲν ὀμιλεῖ τις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀλλὰ σκέπτεται καὶ αἰσθάνεται ὅμως οὕτως. Καὶ ὁ πωλητής ἐννοεῖται ὅτι δὲν ὑποχωρεῖ εἰς τὸν τυχόντα ἀγοραστήν· πρέπει πρῶτον νὰ πεισθῇ ὅτι ὅλος ὁ κόσμος δὲν θέλει νὰ ἀγοράσῃ τὰ ἐμπορεύματά του εἰς τὴν τιμὴν ταύτην καὶ τότε μόνον ὑποχωρεῖ.

Ἐπιθέσωμεν τώρα τοῦναντίον, δηλ. ὅτι ὁ ἀγοραστής θέλει νὰ ἀγοράσῃ καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἄλλως· ἡ ὑποθετικὴ συνομιλία θὰ μετετρέπετο οὕτω. Ἡρόκειται, παρ. χ., περὶ ἐνὸς καλοῦ σκεπάσματος κλίνης.

Ἀγοραστής.—Πῶς ἠμπορεῖτε νὰ ζητήτε 20 δρ., ἀφοῦ 15 δρ. ἀρκούν καὶ σὰς ἀφίνουν καὶ ἀρκετὸν κέρδος.

Πωλητής.—Ζητῶ εἴκοσι δραχμῶς, διότι ἡ ὑπηρεσία ἣν σοὶ παρέχω μὲ τοιοῦτον ψυχὸς εἶναι μεγάλη, καὶ ἄλλοι θὰ τὸ ἀγοράσουν εἰς τὴν τιμὴν ταύτην. Σὺ ὁ ἴδιος μάλιστα θὰ προτιμήσῃς τὸ σκεπασμα ἀπὸ τὰς 20 σου δραχμῶς.

Ἀγοραστής.—Ἀφοῦ τόσον ἐπιμένης, ἰδοὺ τὰς 20 δραχμάς.

Ἰωσήφ.—Δὲν εἶναι τοῦτο κακία νὰ ζητῇ τόσα χρήματα ὁ πωλητὴς διὰ τὸ σκέπασμα;

Διδάσκαλος.—Ἡ κατάχρησις εἶναι πάντοτε κατακριτέα· ὁ πωλητὴς δὲν πρέπει νὰ καταχρᾶται ὅταν ὑπάρχη ἔλλειψις ἐμπορευμάτων, καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν τιμὴν πολὺ· ἀλλ' οὕτε ὁ ἀγοραστής δὲν πρέπει νὰ καταχρᾶται τῆς ἀφθονίας καὶ νὰ ἐκπίπτῃ τόσον τὴν τιμὴν. Πρέπει νὰ ἦναι τις μέτριος καὶ ἐν τῇ μιᾷ καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ περιπτώσει.

Ὁ ροιζῶν.—Πολλάκις τὸ ἐμπόρευμα σπανίζει, διότι ἡ παραγωγή αὐτοῦ εἶναι ἀκριβή.

Ὁ διδάσκαλος.—Ἐν συνόψει, ὁ παραγωγὸς ἐργάζεται διὰ τὸν καταναλωτὴν· ἐὰν καλῶς ὑπελόγησε τὰς ἀνάγκας τοῦ τελευταίου, ἡ ἐργασία του ἀμειβεται καὶ τὰ προϊόντα του ἀγοράζονται· ἐὰν ἠπατήθη, τιμωρεῖται διὰ τῆς ἀπωλείας τῶν ἐμπορευμάτων του. Ἐὰν ὑποδηματοποιός τις μὲ κατασκευάζε πράσινα ὑποδήματα, διότι τὰ εὐρίσκει ὠραιότερα ἀπὸ τὰ μαῦρα, θὰ τὰ ἐδεχόμεν; οὐδαμῶς.

Ὁ καταναλωτὴς λοιπὸν, ἐπὶ τέλους, ἀποφασίζει τὴν ἀξίαν τῶν ἐμπορευμάτων, ἀφοῦ οὗτος τὰ πληρώνει, καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐπηρεάζει περισσότερο τὴν ἀξίαν αὐτῶν ἀπὸ τὸν πωλητὴν.

Ἐπειτα συνέχισα.

A. BERNARDINI.

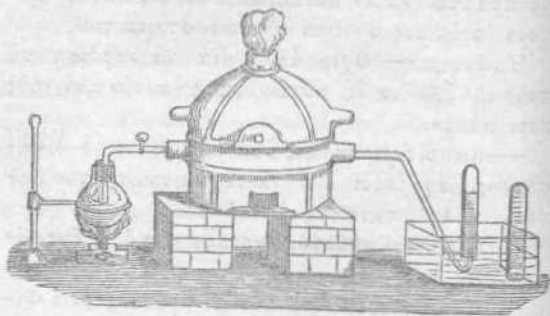
ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΚΗΡΙΟΥ

Συνέχεια· ἐξέσλ. 518.

Βαθμηδὸν ἀνεκαλύψαμεν πῶς δυνάμεθα νὰ μεταβάλλωμεν τὴν ἐνέργειαν τῶν διαφόρων τούτων ὕλων, καὶ νὰ τὰς βιάσωμεν νὰ μᾶς διηγηθῶσιν ὅ,τι θέλομεν νὰ μάθωμεν. Ἄς ἀρχίσωμεν μὲ τὸν σίδηρον. Εἰς τὰς περισσοτέρας χημικὰς ἀντενεργείας, ὅταν παράγεται τοιοῦτου εἶδους ἐνέργεια, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ θερμότης αὐξάνει τὸ παραχθέν ἀποτέλεσμα. Ἄν θέλωμεν δὲ νὰ ἐξετάσωμεν ἐπιμελῶς καὶ ἀκριβῶς τὴν ἐπάλληλον ἐνέργειαν τῶν σωμάτων, πρέπει πολλάκις νὰ ἐρευνῶμεν κατὰ πόσον ἡ θερμότης ἔχει ἐπιρροὴν ἐπ' αὐτῶν. Ἡξεύρετε, νομίζω, ὅτι τὰ σιδηροβρίνισματα καίουσιν ἐντελῶς εἰς τὸν ἀέρα. Θὰ σὰς τὴ ἀποδείξω ὅμως καὶ πάλιν δι' ἄλλου πειράματος, διὰ νὰ χαρᾶσθῃ εἰς τὸν νοῦν σας ὅ,τι ἔχω νὰ σὰς εἰπῶ περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ σιδήρου ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Λαμβάνω λοιπὸν μίαν φλόγα, καὶ τὴν καθιστῶ κοίλην· ἠξεύρετε διατί; διὰ νὰ τῇ δώσω περισσότερον ἀέρα. Ἐπειτα ρίπτω εἰς αὐτὴν ὀλίγα σιδηροβρίνισματα, καὶ βλέπετε πῶς ἀμέσως αὐτὰ καίουσιν. Ἡ καύσις αὕτη εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς χημικῆς ἐνεργείας ἧτις ἐνεργεῖται ὅταν ἀνάπτωμεν αὐτὰ τὰ μόρια. Ὁ ἀσχοληθῶμεν λοιπὸν περὶ τὰ διάφορα

αὐτὰ ἀποτελέσματα, καὶ θὰ ἰδῶμεν τι συμβαίνει ὡς πρὸς τὸν σίδηρον ὅταν ἀπαντᾷ τὸ νερόν. Τὴν ἱστορίαν του τὸ ἴδιον· θὰ σὰς τὴν διηγηθῆ, καὶ τότε μετὰ τοσαύτης χάριτος, τοσαύτης γλυκύτητος, τοσαύτης τάξεως, ὥστε βέβαιος εἶμαι ὅτι αἱ ἐξηγήσεις του θὰ σὰς φανῶσι πολὺ πεισεργοί.

Ἔχω ἐδῶ ἓνα κλίβανον. Δι' αὐτοῦ διέρχεται σωλὴν σιδηροῦς, ὁμοίος σχεδὸν πρὸς τὸν τοῦ τουρκείου. Τὸν σωλῆνα τοῦτον ἐγέμισα σιδηροβρίνισματα λαμπρότατα, καὶ τὸν ἔθεσα εἰς τὴν φωτίαν διὰ νὰ τὸν πυρῶσω. Εἰς τὸν σωλῆνα ἠμπορῶ νὰ στείλω ἢ ἀέρα ἢ ἀτμὸν. Ὁ ἀτμὸς ἐρχεται ἀπὸ τὸν μικρὸν αὐτὸν λέβητα, καὶ αὐτὸς ἐδῶ ὁ στροβιγῆ μοι ἐπιτρέπει ν' ἀφήσω ν' ἀπαντήσῃ ὁ ἀτμὸς τὰ βρίνισματα ὅταν θέλω. Εἰς τὰς ὑαλίνας δὲ αὐτὰς φιάλας ἔχω νερόν, καὶ τὸ ἐχρωμάτισα διὰ νὰ ἠμπορέσῃτε νὰ ἰδῆτε καλῆτερα τι θὰ συμβῆ. Γνωρίζετε ὅτι ἂν εἶχον τὸν σωλῆνα ἐντὸς ψυχροῦ νεροῦ, καὶ διήρχετο δι' αὐτοῦ ὁ ἀτμὸς, ὁ ἀτμὸς θὰ ἐπυκνωθῆ· διότι εἶδατε ὅτι εἰς ἀερώδη κατάστασιν μὲν μόνον ἐν ὕδω εἶναι θερμὸς. Ἐνθυμίσατε πῶς συνστάλη, ὥστε κατέλαθε μικρὰν μόνον θέσιν ὅταν ἐψυχράνθη, καὶ πῶς κατέπεσαν τὰ πλευρὰ τοῦ κυλίνδρου

Σχ. 25.

τούτου. (Ὁ καθηγητὴς δεικνύει τὸν κύλινδρον τὸν κατασκευασμένον ἀπὸ πάξιλλαν, τὸν ὁποῖον εἶχε μεταχειρισθῆ εἰς προηγουμένον πείραμα.) Ἄν λοιπὸν ἀφήσω νὰ εἰσέλθῃ ἀτμὸς εἰς τὸν σωλῆνα τοῦτον, καὶ ὁ σωλῆν εἶναι ψυχρὸς, ὁ ἀτμὸς θὰ συσταλῆ. Διὰ τοῦτο ἔπρεπε νὰ θερμανθῆ ὁ σωλῆν διὰ νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ. Θὰ ἀφήσω νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὸν ὁ ἀτμὸς κατ' ὀλίγον, καὶ ὅταν ἐξέρχεται διὰ τοῦ ἄλλου πέρατος, θὰ ἰδῆτε ἂν ἐπυκνώθη ἢ ὄχι. Διὰ νὰ πυκνώσω τὸν ἀτμὸν, ὡς εἶπομεν, διὰ νὰ τὸν καταστήσω ρευστὸν, ἀρκεῖ νὰ ἐλαττώσω τὴν θερμοκρασίαν· τοῦ ἀερίου ὅμως τούτου, τοῦ ἐξερχομένου διὰ τοῦ σωλῆνος, καὶ τὸ ὁποῖον συναίγω εἰς τὴν φιάλην ταύτην, ὅσον καὶ ἂν ἐλαττώσω τὴν θερμοκρασίαν, καὶ ἂν τὸ περᾶσω διὰ ψυχροῦ ὕδατος, ἢ ἀερώδης κατάστασιν του διόλου δὲν μεταβάλλεται. Ἄλλὰ θὰ δοκιμάσω καὶ κατ' ἄλλον τρόπον αὐτὸ τὸ ἀέριον, διὰ νὰ ἰδῆτε ἂν εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος ἀτμὸς. Τὴν φιάλην ὅπου συναίγεται,

τὴν στρέφω ἄνω κάτω· ἄλλως τὸ ἀέριον θὰ ἐφευγε. Εἰς τὸ στόμιον αὐτῆς πλησιάζω φωτίαν, καὶ ἀμέσως τὸ περιεχόμενον φλογίζεται μετ' ἐλαφροῦ κρότου. Τοῦτο ἀρκεῖ εἰς ἀπόδειξιν ὅτι τὸ ἐξερχόμενον δὲν εἶναι ἀτμὸς· διότι αὐτὸ ἐφλογίσθη, ἐν ᾧ ὁ ἀτμὸς ὄχι μόνον δὲν καίει, ἀλλὰ καὶ σβύνει τὴν φωτίαν. Αὐτὴν τὴν ἰδίαν οὐσίαν εὐρίσκωμεν καὶ εἰς τὴν φλόγα τοῦ κηρίου, ἐν ᾧ, ὡς εἶδατε, παράγεται καὶ δι' ἄλλων τρόπων. Ὅταν παράγεται διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ σιδήρου εἰς τὸν ὑδατώδη ἀτμὸν, τότε τὸ σίδηρον ἐκεῖνο μὲν εἰς κατάστασιν πολὺ ὁμοίαν πρὸς τὴν τῶν σιδηροβρίνισμάτων ἀφ' οὗ καῶσι. Τὸ σίδηρον γίνεται τότε βαρύτερον ἀφ' ὅ,τι ἦτον πρὸ τοῦ πειράματος. Ἐν ὕδω τὸ σίδηρον μὲν ἐντὸς τοῦ σωλῆνος, εἴτε θερμαίνεται εἴτε ψυχραίνεται, ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ τεθῆ εἰς συνάφειαν μετὰ τῆς ἀτμοσφαιρας ἢ μετὰ ὕδατος, τὸ βάρος του δὲν μεταβάλλεται. Ὅταν ὅμως τὸ ρεῦμα τοῦ ἀτμοῦ διήλθε διὰ τοῦ σιδήρου, τοῦτο ἔγινε βαρύτερον· ἐδῶ ἐκείνη λοιπὸν ὕλην τινὰ παρὰ τοῦ ἀτμοῦ, ἐν ᾧ ἰδοὺ ἐδῶ ἡ ἄλλη αὐτὴ ὕλη, ἡ καύσιμος, ἧτις ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. Ἐγέμισεν ἐξ αὐτῆς καὶ τὸ δεύτερον τοῦτο ἀγγεῖον, καὶ ἠμπορῶ τώρα νὰ δοκιμάσω ἐν περιεργότατον πείραμα. Καύσιμον λοιπὸν εἶναι τὸ ἀέριον τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ σωλῆνος τούτου· τὸ ἠξεύρωμεν, καὶ θὰ μοι ἦτον εὐκόλον νὰ τὸ ἀνάψω εὐθὺς, καὶ νὰ σὰς τὸ δεῖξω καὶ πάλιν. Ἄλλὰ προτιμῶ νὰ τὸ φυλάξω διὰ νὰ σὰς ἀποδείξω ἄλλο τι, ἂν ἠμπορῶ, ὅτι δηλαδὴ τὸ καύσιμον τοῦτο ἀέριον εἶναι καὶ ἐλαφρότατον. Ὁ ἀτμὸς πυκνωταί· ἀλλὰ τὸ ἀέριον τοῦτο ὑφούται εἰς τὸν ἀέρα, καὶ δὲν δύναται νὰ πυκνωθῆ. Ἄς λάβω καὶ δεύτερον ἀγγεῖον, περιέχον μόνον ἀέρα. Διὰ νὰ βεβαιωθῶ ὅτι ἀληθῶς ἀῆρ μόνον εἶναι, βάζω ἐντὸς τὸ κηρίον καὶ τὸ ἐξετάζω. Εἰς τὴν χεῖρά μου λαμβάνω τώρα τὸ ἀγγεῖον τοῦτο ὁ

Σχ. 26.

περιέχει τώρα; Ἀέριον καύσιμον, ὡς τὸ ἐξερχόμενον καὶ ἐκ τοῦ κηρίου, διότι αὐτὸ ἐχύθη, ἢ, ὡς ἐλαφρότερον, ἀνέβη εἰς τὸ ἄλλο ἀγγεῖον, διώξαν τὸν ἀέρα.

Αὐτὸ δὲ τὸ ἴδιον ἀέριον τὸ παραχθέν ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ σιδήρου ἐπὶ τοῦ ἀτμοῦ μᾶς τὸ δίδουσι καὶ ἄλλα σώματα ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα

εἶδατε ὅτι ἐπενεργοῦν δραστηρίως ἐπὶ τοῦ νεροῦ. Ἄν μεταχειρισθῶ ὀλίγον ποτάσιον, καὶ λάβω καλῶς τὰ μέτρα μου, θὰ παρᾶσθῃ τὸ ἴδιον ἀέριον. Ὁμοίως ἂν ἐντὸς τοῦ ποτασίου μεταχειρισθῶ ψευδάργυρον ἢ ζῖγκον, τὸ ἀποτέλεσμα μὲν δὲν θὰ εἶναι τὸ ἴδιον, ἐπίσης ἰσχυρὸν καὶ διαρκές, ἂν ὅμως καλῶς παρατηρήσωμεν, θὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ διαφορά προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι τοῦ νεροῦ ἡ ἐνέργεια ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ καλύπτῃ τὸν ψευδάργυρον διὰ λεπτῆς ἐπιφανείας ἧτις τὸν προστατεύει, ὥστε ψευδάργυρος μόνος ριπτόμενος εἰς νερόν δὲν παράγει ἰσχυρὸν ἀποτέλεσμα. Ἄν ὅμως διὰ τῆς χρήσεως ὀξέος τινὸς ἀφαιρέσω αὐτὴν τὴν ἐπαλοιφήν, τὴν ἐπιφάνειαν αὐτὴν ἧτις ἐμποδίζει τὴν ἐνέργειαν τοῦ ψευδαργύρου ἐπὶ τοῦ νεροῦ, βλέπω ὅτι ὁ ψευδάργυρος, εἰς τὴν συνήθη θερμοκρασίαν, ἐνεργεῖ ἀπαρᾶλλάκτως ὡς ὁ καίων σίδηρος. Τὸ ὀξὺ οὐδὲν μεταβάλλεται, ἐκτὸς καθ' ὅσον συνδέεται μετὰ τοῦ παραχθέντος ὀξυδίου τοῦ ψευδαργύρου. Ἐχουσα τὸ ὀξὺ εἰς τὸ ποτήριον, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξε τὸ ἴδιον ὡς ἂν εἶχε γίνεαι βράσις διὰ θερμότητος. Ἰδοὺ οὐσίαι τις ἀφθονοτάτη, ἧτις ἐξέρχεται ἐκ τοῦ ψευδαργύρου, καὶ δὲν εἶναι ἀτμὸς. Αὐτὴ ἐγέμισε τὸ ἀγγεῖον τοῦτο τὸ ἀνεστραμμένον, καὶ ἀμέσως θὰ ἰδῆτε ὅτι εἶναι ὕλη καύσιμος, ἀπαρᾶλλακτος πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποῖαν μοι ἔδωκε τὸ ἄλλο πείραμα, ὅταν ἐπύρωσα τὸν σωλῆνα. Αὕτη ἡ οὐσία, ἡ αὐτὸ τὸ ἀέριον παράγεται ἀπὸ τὸ νερόν, καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον παράγεται καὶ ἀπὸ τὸ κηρίον.

A. P. PAKHIBI.

Ἐπειτα συνέχισα.

ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΥΜΦΟΙ ΤΗΣ ΣΠΙΤΖΕΒΕΡΓΗΣ

Συνέχεια· ἐξέσλ. 518.

Γ'

Τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Βανσκέπ διασχίζον μετ' ἀξιοθαυμάστου ταχύτητος τὰ κύματα ἐξηκολούθει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τὸν δρόμον του. Οἱ ναῦται, ἐκ φύσεως προληπτικοὶ ἄνθρωποι, ἐθεώρουν τὸν οὐρεῖον ἄνεμον ὡς καλὸν οἰωνὸν διὰ τὸ λοιπὸν τοῦ ταξειδίου των, ὁ δὲ Τρομπὼν πίνων τὸ οἰνόπνευμά του ἠρέσκετο νὰ ἀστελεῖται, μαρτύριον ὅτι ἦτο εὐδιάθετος.

«Φαίνεται, θαλασσοπούλια μου, ἔλεγεν εἰς τοὺς συντρόφους του, ὅτι κἀνεὶς δὲν παρέβη τὸ καθήκον του εἰς τὴν ξηράν, ὅτι κἀνεὶς δὲν παρήκουσεν εἰς τὴν μπαμπᾶ του ἢ εἰς τὴν μαμμὰ του, κἀνεὶς δὲν ἔκαμε νὰ κλαύσῃ ἢ Νινέτα του, κἀνεὶς δὲν ἔκλεψε τὸν ξενοδόχον του, δι' αὐτὸ ἔχομεν καλὸν καιρὸν».

Δὲν ὠμαλόγει ὅμως ὅτι ἦτο καταχρωμένος εἰς ὅλα τῆς Δουνκέρκης τὰ οἰνοπωλεῖα, ὅτι χάρις εἰς τοὺς γρόνθους του εἶχε διαφύγει τὴν κα-

ταδίωξιν ἐνὸς δανειστοῦ του καὶ ὅτι δὲν ἐπώθη ἀπὸ τῆς κατάρτας γραίας τινος ξενοδόχου εἰμὴ ὑποσχόμενος εἰς αὐτὴν δώδεκα δέρματα λευκῆς ἀρκτου.

«Ἐλα ἐδῶ, μικρὲ μου, ἐκρύγαζε πρῶτον τινὰ πρὸς τὸν Φρισκῆ, πλησίασε». Καὶ ἀφοῦ μὲ τὰς σπιθαράς του χεῖρας ἐπίασεν ἀπὸ τὰ αὐτῆς τὸ δυστυχεῖς ὄρφανόν· «εἶσαι εὐτυχισμένον, τῷ λέγει, ὅπου ἔχομεν καλὸν καιρὸν, διαφορετικὰ θὰ σὲ ἐπετοῦσα εἰς τὴν θάλασσαν, πουλάκι μου, διὰ νὰ ἐξιλεώσω τὴν Ἀμφιτριάν ὅπου ἀγαπᾷ τόσον τὰ καλὰ παιδάκια ὡσάν ἐσέ».

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ μικρὸς Φρισκῆ εἶχεν ἐπιβασθῆ ἐπὶ τοῦ πλοίου ὁ Τρομπῶν τὸν εἶχε πᾶρει ἀπὸ κακὸ ἄμα ὁ ναυτόπαις τὸν ἔβλεπεν ἔτρεμεν ὕλος.

Διήλθον τοιοῦτοτρόπως ἡμέρας τινὰς καὶ ἡ Ρόζα Μαρία εὐθαρσῶς εἶχεν ὑπερβῆ τὸν πολικὸν κύκλον. Ἄλλ' ὅταν ἐφθάσε παρὰ τὰς νήσους Λοφῶδεν, κατελήφθη ὑπὸ ἀνέμου τόσοσιν αἰφνιδίου καὶ ὀρμητικοῦ, ὥστε τὸ καλλίτερον πλοῖον δυσκόλως θὰ ἀντίστατο εἰς αὐτόν. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Βλανδῶ εὐρίσκειτο κατὰκοίτος εἰς τὸν κοιτανίσκον του πάσγων ὑπὸ ἰσχυρῶς νόσου, ἥτις τὸ πρῶτον τὸν εἶχε προσβάλει εἰς ἕν του ταξιδίου εἰς Γροενλανδίαν. Ὁ Μαρσὲλ διέταξε νὰ μαζεύσῃαι τὰ ἱστία καὶ νὰ ἀναχωρεύσῃαι τὸ πλοῖον. Ἀντὶχεὶ ὡς ἤχος μετάλλου ἡ ἰσχυρὰ καὶ σταθερὰ φωνὴ του ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου καὶ τῶν μυκηθμῶν τῆς τρικυμίας καὶ ἐκάστη διαταγὴ του ἀκριβῆς καὶ καθαρὰ προέειδεν ἐμπειρίαν ἄμα ναύτου καὶ αὐθεντίαν ἀρχηγού.

«Ἄς ποῦμε τὴν ἀλήθειαν, ἔλεγεν ὁ Τρομπῶν ἀναβαίνων εἰς τὰ σχοινία τῶν ἱστίων, ἐκεῖνος ὁ παληοῦποπλοίαρχος δὲν κυβερνᾷ ἄσχημα. Ἄλλὰ... μὲ προσέβαλε ἐκεῖνο τὸ βράδυ καὶ θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃ. Θὰ... μοῦ... τὸ... πλη... ρώσῃ...» ἐπιθύριζε σφίγγων σπασμωδικῶς τὸ κοντόσχοινον τοῦ μέσου ἱστίου, ὡς ἂν ἐσφιγγε μὲ τὰς σιδηρὰς του χεῖρας τὸν λαιμὸν τοῦ ὑποπλοίαρχου.

Μὲ ὄλην τὴν ἰκανότητα τοῦ Μαρσὲλ κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην ἀπώλεσεν ἡ Ρόζα Μαρία τὸν πρὸς τὴν πρόραν πλάγιον ἱστὸν τῆς καὶ τὴν λέμβον τῆς. Τοιαῦται ἀπώλειαι ἐπὶ πολεμικοῦ πλοίου τάχιστα ἐπανορθοῦνται, τὰ ἐμπορικὰ ὅμως οὔτε ἄνδρας πολλοὺς ἔχουσιν οὔτε ἰκανὸν ὕλικόν πρὸς τοῦτο. Εὐτυχῶς ἐκόπασε μετ' ὀλίγον ἡ τρικυμία καὶ τὸν ἄνεμον, ὅστις ἀκατάσχετος ἔπνεεν ἀπὸ τοῦ βάρους τοῦ Βορρᾶ, διεδέχθη ἤρεμος νότιος ἄνεμος. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Ρόζα Μαρία ἠγκυροβύλει πρὸ τοῦ Χάμμερφεστ. Ἐκθαμβοὶ εἰδείκνυν πρὸς ἀλλήλους οἱ ναῦται τὴν βορειοτάτην ταύτην πόλιν, περὶ ἧς τόσα διελέγοντο ἀφ' ὅτου εἶχον καταλίπει τὴν Δουνκέρκην καὶ ἧς ἐν τῇ ἀμυθίᾳ των εἶχον πλάσει καθ' ἑαυτοὺς θεακτικωτάτην εἰκόνα.

Ἐν τῷ πλήθει τῶν ὄντων, ἅτινα κατέχουσι

τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν, μόνος ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ζῆσιν εἰς πάντα τὰ κλίματα, εἰς τὰς θερμὰς τῆς διακεκαυμένης ζώνης καὶ εἰς τοὺς φοβεροὺς χειμῶνας τῶν βορείων χωρῶν· σημεῖον καὶ τοῦτο τῆς ὑπεροχῆς του. Τὰ ἄλλα ζῶα δὲν δύναται ἐπὶ πολὺ ν' ἀποχωρήσωσιν ἀπὸ τοῦ σημείου, ἐνθα ἡ φύσις τὰ ἔταξε καὶ αὐτὰ δὲ τὰ μᾶλλον ἀποδημητικὰ ὑπείκουσιν εἰς ὠρισμένους τινὰς νόμους διέποντας τὰς ἀποδημίας των. Ὁ ἄνθρωπος παντοῦ δύναται νὰ κατασκευάσῃ τὴν καλύβην του ἢ νὰ πῆξῃ τὴν σκηνὴν του. Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν οὐρανὸν εἰς στέγην καὶ εἰς βασίλειον τὴν γῆν.

Ἄλλὰ καθὼς ὁ φυσιοδίφης δρίζει εἰς τὰς κλιτὰς τῶν ὀρέων καὶ εἰς τὰς βορείους ἀκτὰς ἔσχατά τινὰ πέρατα τοῦ φυτικοῦ ἐδάφους, οὕτω δύναται τις λογικῶς νὰ ὀρίσῃ εἰς τοὺς διαφοροὺς τόπους πέρασιν καὶ ὕριον εἰς τὴν δύναμιν, ἣν ἔχει ὁ ἄνθρωπος τοῦ νὰ ἐγκληματίζηται.

Εἰς δύο σημεία λίαν ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντα ὑπάρχουσι δύο πόλεις, αἵτινες εἶνε οὕτως εἰπεῖν ἡ ἐκδήλωσις τοῦ ὀρίου, τὸ ὁποῖον ἡ ἀνθρωπίνη φύσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ· τὸ Κέρο-δι-Πάσκο καὶ τὸ Χάμμερφεστ. Τὸ Κέρο-δι-Πάσκο κεῖται ὑψηλὰ ὡς φωλεὰ κόνδωρος ἐπὶ τῶν Ἄνδων 13, 673 πόδας ὑπερᾶνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, τόσοσιν ὑψηλὰ, ὅσον ἡ κορυφὴ τοῦ Λευκοῦ Ὄρους, τὸ δὲ Χάμμερφεστ κεῖται πέραν τῆς 70 μοίρας πλάτους, 49 $\frac{1}{2}$ μοίρας ἐντεῦθεν τοῦ ἀρκτικού πόλου.

Τὰ μεταλλεῖα καὶ τὰ πολύτιμα μέταλλα, ἡ αὐρὴ sacra fames κατὰ τὸν χρυσοῦν Ὁράτιον, προσείλκυσε πληθὺς ἐργατῶν καὶ μαστευτῶν παρὰ τὸ περουμερικὸν ἐκεῖνο ὄρος, ὅπερ οἱ Ἰνδοὶ ὠνόμασαν Puna, τουτέστιν ἐρημωμένον.

Τῆς ἀλειίας τὰ προϊόντα προσείλκυσαν παρὰ τὰς ἀκτὰς τῆς νήσου τῆς Φαλαίνης (Hvalö), ἐπὶ ἀγόνου ἐδάφους, παρὰ τοὺς πόδας ὀρέων γυμνῶν πάσης φυτείας, πλησίον εἰς τοὺς παγετῶνας τῆς Σειλάνδης, ἐκατοντάδας τινὰς γενναίων λεμβούχων καὶ τινὰς οἰκογενεῖας ἐμπόρων. Οἱ μὲν ἔκτισαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀναμέσον τῶν βράχων τὰς ζυλίνας κελύδας των, οἱ δὲ τὰς οἰκίας καὶ τὰ ἐργαστήριά των. Ἐπειτα ὠκοδομήθη ἐκκλησία ἐν τῷ μέσῳ τῶν οἰκημάτων καὶ ἱερεὺς, πρὸς ὃν πληρῶνουσιν οἱ ἀλειεῖς τὸ δέκατον τῆς ἀγρῶν των, διδάσκει εἰς τὸ ἀπόκεντρον ἐκεῖνο τῆς γῆς μέρος τοῦ Εὐαγγελίου τὰ δόγματα.

Τὸ θέρος, ἐπὶ δύο περίπου μῆνας, εἶνε ζωηροτάτη ἡ μικρὰ πόλις. Τότε φθάνουσιν ἐκεῖ πλοῖα ῥωσσικὰ, νορβηγικὰ, δανικὰ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀγγλικὰ, ἄλλα μὲν προερχόμενα ἐκ Σπιτζεβέργης μὲ φορτία ὀνίσκων καὶ γουναρικῶν, ἄλλα δὲ καταφθάνοντα μὲ εὐρωπαϊκὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα ἀνταλλάσσουν ἀντὶ ἐμπορευμάτων τῶν βορείων ἐκείνων χωρῶν. Καὶ τότε εἶνε λίαν ἀπασχολημένοι οἱ ἔμποροι καὶ ἀκούει τις εἰς τὸν λιμμένα καὶ

εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα νὰ ἀντηγῶσι γλώσσαι παντοῖαι ὡς εἰς τὸν πύργον τῆς Βαβέλ.

Καὶ συνάμα ἡ ψυχρὰ ἐκείνη γῆ τοῦ Βορρᾶ φαίνεται ὡς ἂν ἐπεζῆται νὰ στολισθῆ ἵνα ὑποδεχθῆ τοσοῦτους ξένους. Δὲν δύναται μὲν αἱ κορυφαὶ τοῦ Σείλανδ ν' ἀποτινάξωσιν τὸν λευκὸν μανδύαν, ὅστις τὰς περιβάλλει, οὐδὲ ἡ Τύβερεϊλδ νὰ κοσμήσῃ ἑαυτὴν μὲ γλοάζουσας φυτείας, διότι οὐδεμία φυτικὴ γῆ ἐπικάθηται ἐπὶ τῶν γρανιτικῶν ὄχθων τῆς, ἀλλὰ ὑπὸ τὸ λαμπρὸν φῶς τοῦ ἡλίου ἀντανκλωθῶσιν αἱ χιονοσκεπεῖς ἄκραι καὶ φαίνονται ὡς ἀργυραὶ ὀθόνη. Λάμπει ἡ μαύρη τῆς Τύβερεϊλδ ἐπιφάνεια ὡς ἀπέραντον ἔλασμα βαγάλτιδος, ἡ θάλασσα εἶνε κυανὴ ὡς ἐλβετικὴ λίμνη, τὰ δὲ οἰκήματα καὶ ἡ ἐκκλησία, κεκονιαμένα μὲ ὄχραν, νομίζεις ὅτι εἶνε πορφυρᾶ. Καὶ εἰς τῆς κοιλάδος τὰ κολπώματα—ἰδὲ—αἱ μικροκορμοὶ σημεῖσαι ὑψοῦσι ζωηρὰ τὸς κλαδίσκους των ὑπερᾶνω τοῦ ἐδάφους καὶ καλύπτονται μὲ φύλλα καὶ φαίνονται ὡς νὰ ἔχαιρον διότι τὸ θάλασ τὰς ζωογονεῖ, διότι τὰς φωτίζει τὸ φῶς μετὰ τὸν μακρὸν ὕπνον τοῦ χειμῶνος. Παρέκει παρὰ τὸν λιμμένα—ἄκουσον—ἐν τῷ μέσῳ τῶν τραχειῶν κραυγῶν τῶν ναυτῶν διακρίνονται αἱ ἤχηραι φωναὶ τῶν ἐμπόρων· ἐπι πλεόν, διακρίνεται γλυκὺς καὶ δροσερὸς ψίθυρος· εἶνε μικρὸς ῥῶξ, ὅστις ὀρμητικῶς καταβαίνει διὰ τῶν τραχυτήτων τοῦ βουνοῦ, πηδᾷ ὡς χαρωπὸν παιδίον ἐπὶ τῶν βράχων καὶ μαλακὰ βρεῖ πρὸς τὴν θάλασσαν ἐντὸς μικρᾶς κοίτης, τὴν ὁποῖαν παρφαίνουσι πρασίνη πᾶσα καὶ μουσωτίδες.

Τὰ πλεῖστα τῶν ἀνθέων καὶ τῶν θάμνων ἔχουσιν ἐμβληματικὴν τινὰ ἱστορίαν καὶ σημασίαν. Ὁ ἄνθρωπος βλέπων αὐτὰ φυόμενα πλησίον του, τὰ συνέδεσεν ἀναλόγως τῆς ἑαυτῶν φύσεως, πρὸς τὴν χαρὰν του ἢ πρὸς τὴν λύπην του. Τὸ κρίνον τὸ ἐδόξασεν ἡ Ἁγία Γραφὴ καὶ ἡ ἱστορία τῆς Γαλλίας, τὸν λωτὸν τὸν κατέστησαν ἱερὸν οἱ Ἰνδοὶ, τὸ ῥόδον, τὸ σύμβολον τοῦ ἔρωτος, τὸ ἔψαλλον ὁ Ἀνακρέων καὶ οἱ Πέρσαι ποιηταὶ, ὁ ὕακινθος καὶ ἡ ἀνεμῶνη ἔχουσι μακρὰν ἐν τῇ μυθολογίᾳ παράδοσιν, ὁ κυπάρισσος, τὸ δενδρολίβανον καὶ ἡ πεύκη εἶνε πένθους σύμβολα, τὸ γαρύφαλλον καὶ ὁ νάρκισσος ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην τὴν ἐν τοῖς ἀγροῖς εὐδαιμονίαν καὶ ἡ τολύπη τῶν Ὀλλανδῶν τὸ ἐμπόριον.

Οἱ Φινλανδοὶ δὲν παύουσιν ἀνυμνοῦντες εἰς τὰ ἀφελῆ των ποιήματα τὴν σημεῖδαν, ἂν ἔχωσιν δὲ ποιήσιν οἱ Γουαράνοι οἱ οἰκοῦντες τοῦ Ὁρενώκου τὰς ὄχθας τί δὲν θὰ λέγωσιν τάχα πρὸς ἐξύμνησιν τοῦ δένδρου ἐκείνου, ὅπερ ἔδωρῆσατο εἰς αὐτοὺς ἡ Θεία Πρόνοια ὡς μοναδικὸν σχεδὸν μέσον ὑπάρξεως;

Ἐχει καὶ ἡ μουσωτίς παράδοσιν, τρυφερὰν καὶ μελαγχολικὴν ἐν Γερμανίᾳ παράδοσιν. Ὁραία κόρη, καθ' ἣν στιγμὴν ἀφαρπασθεῖσα ὑπὸ χειμάρρου ὀρμητικοῦ ἐπνίγετο, ἔριψε πρὸς τὸν ἔραστὴν τῆς τὸ

ἄνθος τοῦτο κραυγάζουσα· «μὴ με λησμόνει!...» Δίκαιον ἔχουσιν οἱ πιγεύοντες εἰς τὴν παράδοσιν ταύτην. Ἀπὸ τῶν ὄχθων τῶν βυακίων μας μέχρι τῶν κορυφῶν τῶν Ἀλταίων, μέχρι τῶν πάγων τοῦ Βορρᾶ, παντοῦ τὸ τρυφερὸν ἀνθύλλιον προσβλέπει πρὸς τὸν ἔδοιπρον μὲ τοὺς μικροὺς γλαυκοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ φαίνεται ὡς νὰ τῷ λέγῃ «μὴ λησμόνει τὴν γεννέτερικαν γῆν σου καὶ τοὺς φιλάτους, ὅς ἐκεῖ ἀφῆκας». Φυσιοδίφης τις διηγεῖται ὅτι μετὰ τὴν ἐν Βατερλώ μάχην ἄπειροι μουσωτίδες ἐφύσησαν αἴφνης ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνης, ἦν τόσοσιν αἷμα εἶχε ποτίσει. Καὶ ἐν τῷ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες καὶ οἱ στρατηγοὶ διώρθωνον τὸν χάρτην τῆς Εὐρώπης, τὸ συμπαθὲς ἀνθύλλιον ἐκόσμηε μὲ τοὺς γλαυκοχρῶσους του κάλυκας τὸν τάφον τοῦ στρατιώτου καὶ ἔλεγε πρὸς τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸν ἀπαίσιον τόπον, ὡς τις μελωδία τοῦ Θωμᾶ Μοῦρ, ὡς τι ἄσμα τοῦ Δελαβίγν' «μὴ λησμονεῖτε ἐκείνους, οἵτινες ἀπέθανον ἐνταῦθα, ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ ἔθνους των!»

Διὰ τοῦτο πόσον παντοῦ καὶ παρὰ πάντων εἶνε ἀγαπητὸν τὸ μικρὸν ἄνθος! Μόνον οἱ βοτανικοὶ τὸ ἐνομαζοῦσι μὲ τὸ χονδρὸν ὄνομα, τὸ δηλοῦν τοῦ μῦθος τὰ ὄνα· οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τὸ ἀποκαλοῦσι μὲ συμπαθέστερον ὄνομα. Αἱ ξανθαὶ κόραι τῆς μελαγχολικῆς Γερμανίας τὸ ἐνομαζοῦσι «μὴ με λησμόνει» (Vergissmeinnicht), τὰ δὲ ἄλλα ἔθνη μεταφράζουσι τοῦτο ἕκαστον κατὰ τὴν φύσιν τῆς ἰδίας γλώσσης.

Κατὰ τὴν ὥραν ἕως τοῦ ἔτους, καθ' ἣν τὸ πλοῖον τῆς Δουνκέρκης ἐφθάνεν εἰς Χάμμερφεστ, οὐδεμία μουσωτίς δὲν ἐφαίνετο εἰς τῶν ποταμίων τὰς ὄχθας, οὐδεμία σημεῖδα δὲν ἐπρασίειζε. Ὁ χειμῶν, ὁ βάρος καὶ ἐπίμονος χειμῶν, περιέσφιγγεν ἐπὶ τὴν βορείαν κομφολίαν εἰς τὰς ψυχρὰς ἀγκάλας του. Ἦτο σκοτεινὴ ἡ θάλασσα, οὐμὴ χλόδης ὁ οὐρανός, χιονοσκέπαστος ἡ γῆ. Αἱ ἡμέραι μόνον ἤρχιζον νὰ γεινῶνται μεγαλήτεραι καὶ οἱ κάτοικοι μετὰ χαρᾶς ἐχαιρέτιζον τὴν ἐκ νέου ἐμφάνισιν τοῦ φωτός, ὅπερ ἐπὶ πολλοὺς μῆνας τοὺς εἶχε καταλίπει.

Ἦδη τὰ ἀλειυτικὰ πλοῖα εἶχον ἐκπλεύσει διὰ τὴν Σπιτζεβέργην. Τὰ ξένα δὲν εἶχον φθάσει ἀκόμῃ· οἱ ἔμποροι μὴ ἔχοντες ἐργασίαν ἔμενον οἴκοι, περιμένοντες δὲ τὸν καλὸν καιρὸν διημέρευον παίζοντες τὰ χαρτῖα. Ἦτο μελαγχολικὴ καὶ σιγῆ ἡ μικρὰ πόλις. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μόνον ἔβλεπέ τις ἐνίοτε οἰκογένειαν Κουαινέρων ἢ Λαπώνων ἐκ τῶν περιχώρων, ἥτις ἤρχετο νὰ πωλήσῃ δέρματα ταράνδων, ἀλλ' ἐνίοτε ἄρισε τὸ φορτίον εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα.

Ἦ ἀπροσδόκητος ἄφιξις τοῦ ὠραίου πλοίου τῆς Δουνκέρκης ἀφύπνισεν αἴφνης τὸ ναρκωμένον Χάμμερφεστ. Οἱ ἔμποροι ἔσπευσαν ν' ἀνοιξῶσιν τὰ καταστήματά των, αἱ οἰνοπώλιδες παρέταξαν οἰάλας οἰνοπνεύματος καὶ πόρτες, ὁ λιμενάρχης ἐκπληρῶν καὶ τελώνου καθήκοντα ἐνεδύθη τὴν

ἐπίσημον στολήν του καὶ ἐπέβη τῆς *Ρόζας Μα-
ρίας*. Μετ' ὀλίγον ἔλαι αἱ γυναῖκες τῆς μικρᾶς
πόλεως προέβησαν εἰς τὰ παράθυρα διὰ νὰ ἴδωσι
διερχομένους τὸν Βλονδῶ καὶ τὸν Μαρσέλ, οἵ-
τινες διηυθύνοντο πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Σπάρμαν,
τοῦ δραστηριωτέρου ἐμπόρου καὶ κυριωτέρου τρα-
πεζίτου τοῦ Φίνμαρκ.

Οἱ δύο ναυτικοὶ ὠδηγήθησαν εἰς ἐπιμελῶς εὐ-
πρεπισμένην αἴθουσαν, ὅποιαν δὲν θὰ ἀπηξίου
οἰοσάηποτε κτηματίας τῆς Γαλλίας. Τῆς βιομη-
χανίας τὰ προϊόντα εἰσελεύονται καὶ εἰς αὐτὰς
τὰς ἐκ φύσεως πτωχὰς χώρας διὰ τοῦτο ἔβλεπέ
τις εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Κ. Σπάρμαν τοὺς τοί-
χους καταλλήλως ἐστολισμένους διὰ χαρτίνων τα-
πήτων, αὐλαίας ἐκ μαλλίνου δαμασκηνῶ ὑπὸ
χρυσωμένον γείσωμα, ἀνάκλιτρα καὶ λαμπρὰς
ἑδρας. Εἰς τὴν γεφυρωμένην ἐκείνην γῆν τοῦ
Hvalöu παρὰ τὴν παγωμένην θάλασσαν οἱ ξένοι
μετ' ἐκπλήξεως εὗρισκον συνηωμένα ἐπὶ τὸ αὐτὸ
τὰ εἶδη τῆς πολυτελείας διαφόρων ἀπομεμακρυ-
σμένων χωρῶν. Αἱ ἑδραὶ ἦσαν κατασκευασμέναι
ἐκ καρυδιᾶς τῶν Ἀντιλλῶν ὑπὸ σουηδοῦ ἐπιπλο-
ποιοῦ, τὰ χαρτὰ τὰ ἐνεῖδει ταπήτων κομοῦντα
τοὺς τοίχους εἶχον χρωματισθῆ ἐν Γαλλίᾳ, αἱ δὲ
αὐλαῖαι ἦσαν προϊόντα βιομηχανικῶν καταστη-
μάτων τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Γερμανίας. Πάντα
δὲ ταῦτα ἀδροῖς ἀναλώμασιν εἶχον μετακομισθῆ
ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μέχρι τῆς Δρόνθειμ καὶ ἐ-
κείθεν ἀποσταλῆ διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου, ὅπερ καθ'
ἕκαστον θέρος ἀποπλέει διὰ τὸ Βόρειον ἀκρωτή-
ριον.

Χάρις εἰς τὰ ἐξωτικά ταῦτα προϊόντα ἡ αἴ-
θουσα τοῦ Κ. Σπάρμαν εἶχε χαρακτῆρα διακερι-
μένον· λιθογραφικαί τινες εἰκόνες ἦσαν πρὸς τοῦ-
τοις ἐκεῖ ἀνηρτημέναι παριστάνουσαι σκηνὰς τοῦ
λαπωνικοῦ βίου, μία προσωπογραφία τοῦ Βερ-
ναρόδου, ἄλλη τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας Κα-
ρόλου τοῦ ΙΒ'. Ἡ ὄροφῆ ἦτο χαμηλὴ ἵνα προ-
φυλάσσεται κάλλιον ἡ αἴθουσα ἀπὸ τοῦ ψύχους,
πρὸς τοῦτο δὲ ὑπῆρχεν ἡ μεγάλη θερμάστρα καὶ
διπλὰ παραθυρόφυλλα. Διεκρίνοντο δὲ εἰς τὰ πα-
ράθυρα καὶ τεχνητὰ ἄνθη δι' ἔλλειψιν φυσικῶν,
τῶν ὁποίων τὴν ἐλάσθησιν καὶ ἀνάπτυξιν ἐκώ-
λυε τὸ κλίμα.

Ὁ Κ. Σπάρμαν ὑπεδέξατο τοὺς δύο ναυτικούς
μετὰ τῆς ἐγκαρδίου ἐκείνης εὐγενείας τῆς χαρα-
κτηριζούσης τοὺς κατοικοῦντας τὰς χώρας τοῦ
Βορρᾶ καὶ τοῖς ἀπέτεινε γαλλιστὶ τὸν λόγον.

Πρὸ τοῦ δυνηθῆσαι νὰ ἐξηγήσῃ πρὸς τὸν τρα-
πεζίτην τὴν αἰτίαν τῆς ἐπισκέψεώς των, οἱ δύο
φίλοι ἠναγκάσθησαν πρῶτον νὰ παρακαθῆσασιν
εἰς τὴν τράπεζαν.

«Εἶνε συνήθεια τοῦ τόπου μας, τοῖς εἶπεν ὁ
οἰκοδεσπότης μειδιῶν· τὸ αἶμά μας ῥέει θραδύ-
τερον ἢ τὸ τῶν κατοίκων τῆς Μεσημβρίας, διὰ
τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ τὸ ἐνεργοποιώμεν. Εἰς οἴ-
ανδῆποτε οἰκίαν τῆς πόλεως μας καὶ ἂν παρου-

σιασθῆτε, θὰ σὰς προσφέρωσι πρῶτον τονωτικὸν
τι ποτόν».

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπλησίασε πρὸς τὴν θύραν
καὶ ἔδωκε τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς σιγαλῆ τῆ
φωνῆ πρὸς τὸν περιμένοντα ὑπηρέτην.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἡ ὑπηρέτρια ἔφερεν ἐπὶ
τῆς τραπέζης φέτας καπνιστοῦ σολομοῦ, γλώσσας
ταράνδων καὶ χαβιάριον, ἔπειτα δὲ ἦλθεν αὐτὴ
ἡ κόρη τοῦ Κ. Σπάρμαν καὶ προσέφερε πρὸς τοὺς
ξένους πότερ καὶ οἶνον τῆς Μαδέρας καὶ μετὰ
τοῦτο ἀπεχώρησε.

Οἱ βόρειοι λαοὶ διετήρησαν τὴν ἀφέλειαν
καὶ τὴν ἀπλότητα τῆς ἀρχαίας φιλοξενείας.
Οἱ Ῥώσοι ἐξυμνοῦσιν εἰς τὰ δημοτικὰ των
ἄσματα τὴν προσφορὰν τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ ἄλα-
τος (χλιεμπὶ σάλ), οἱ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μου-
νίου οἰκοῦντες Φλαμανδοὶ, ὅταν τὰ γεωργικά
των ἔργα τοὺς ἀναγκάζωσι νὰ καταλείψωσι τὰς
κατοικίας των, ἀφίησιν ἀνοικτὴν τὴν θύραν καὶ
παρὰ τὴν ἐστίαν ἐναποθέτουσι γάλα καὶ ἄρτον
διὰ νὰ φάγῃ ὁ ξένος, ὅστις ὁδοιπορῶν ἤθελε δι-
έλθαι ἐκεῖθεν. Ἐκεῖ, ἔνθα εἶνε βαρὺ τὸ κλίμα καὶ
ἄγονος ἡ γῆ, ὁ δὲ πληθυσμὸς ὀλίγος καὶ ἀραιός,
ὁ ἄνθρωπος ζωηρότερον συναισθάνεται τὴν ἀ-
νάγκην τῆς ἀλληλοβοηθείας. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει
ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου, λέγει τὸ Χάβαμαλ, τὸ
παλαιὸν ἐκεῖνο ἰσλανδικὸν ποίημα, ὅπερ οἱ πα-
λαιοὶ Σκανδιναυοὶ ἀπέδιδον εἰς τὸν ὑπέρτατον
θεόν των, τὸν Ὅδιν.

Ἄφ' οὗ οἱ δύο φίλοι μας ἔπιον ἀρκούντως,
καὶ ἐκάπνισαν σιγάρα τοῦ Ἀμβούργου, ἔλαβεν ὁ
Βλονδῶ τὸν λόγον καὶ ἀπήυθνε πρὸς τὸν Κ. Σπάρ-
μαν αἰτήσεις τινὰς, ἃς ἐκεῖνος ἤκουσε μετὰ
προσοχῆς, ἔπειτα δὲ ἀπήντησεν·

—Εὐχαρίστως θὰ σὰς προμηθεύσω πᾶν οὐτι-
νος ἔχετε ἀνάγκην ἵνα ἐπισκευάσῃτε τὸ πλοῖόν
σας. Εὐτυχῶς δὲν στερούμεθα ὕλικου, ἐργάτας
μόνον πολλοὺς δὲν ἔχομεν καὶ πιθανὸν εἶνε νὰ
μὴ τελειώσῃ πολὺ ταχέως ἡ ἐπισκευή. Ὡς πρὸς
τὸν πλοῖον, τὸν ὅποιον θέλετε, δὲν ὑπάρχει ἴσως
ἀπὸ ἐδῶ μέχρι τοῦ Βέργεν καλλίτερος τοῦ γη-
ραίου Λάξ. Ἀπὸ τινων ἐτῶν ὁ γέρον Λάξ κάμνει
τακτικὰ καθ' ἕκαστον θέρος τὸ ταξείδιον τῆς
Σπιτζεβέργης. Κἄνεις δὲν γνωρίζει καλλίτερά του
τὰς ἀκτὰς ἐκείνας, ἀμφιβάλλω ὅμως ἂν θὰ δυνη-
θῆτε νὰ συνεννοηθῆτε μετ' αὐτοῦ.

—Καὶ διὰ τί; ἠρώτησεν ὁ Βλονδῶ. Ἄν πρό-
κηται περὶ χρημάτων, ἔχω διαταγὰς νὰ μὴ ἦμαι
φειδωλός.

—Τὸ ζήτημα τῶν χρημάτων, ἀπήντησεν ὁ τρα-
πεζίτης, εἶνε δευτερεύον. Ὁ Λάξ δὲν ζητεῖ πολλὰ
χρήματα οὔτε ἔχει ἀνάγκην χρημάτων, ἀλλ' ἔ-
χει ἄλλην τινὰ ἀπαίτησιν, εἰς ἣν πολὺ ἐπιμένει.
Δὲν ἔννοεῖ νὰ ταξιδεύσῃ ἂν δὲν ἔχῃ μετ' αὐτοῦ
τὴν κόρην του.

—Ποῖαν ἠλικίαν ἔχει ἡ κόρη σου;

—Εἶνε εἴκοσι ἐτῶν περίπου.

—Εἴκοσι! ἐψιθύρισεν ὁ πλοίαρχος. Ὅχι, ὄχι·
ἀδύνατον εἶνε νὰ τὴν παραλάβωμεν μαζί μας.
Εἶνε ἀνάμυστον νὰ ἔχωμεν μίαν νέαν εἰς τὸ πλοῖόν
μας. Ἄν ἦτο μικροτέρα καλὰ, ἀλλὰ εἴκοσι ἐτῶν!
... ἀδύνατον.

—Ἐννοῶ πολὺ καλὰ τοὺς δισταγμούς σας,
ἀπάντησεν ὁ Κ. Σπάρμαν. Οἱ ἀλιεῖς μας οἵτινες
ἐξέπλευσαν πρὸ τινων ἐβδομάδων εἶχον τὴν αὐτὴν
ιδεάν. Κἄνεις δὲν ἠθέλησε νὰ συμπαραλάβῃ τὸν
Λάξ μετὰ τῆς θυγατρὸς του, ἂν καὶ πάντες ἀ-
νομολογοῦσι τὴν μεγάλην του ἐμπειρίαν.

—Ἀλλὰ τί ιδέα εἶνε αὐτὴ πάλιν τοῦ γέρω
Λάξ νὰ ἔχῃ αἰωνίως τὴν κόρην του μαζί του!

—Εἶνε παράδοξος ἀληθῶς, ἀλλὰ προέρχεται
ἐκ πατρικῆς φροντίδος, τὴν ὅποιαν πρέπει τις νὰ
σεβασθῆ.

—Φοβεῖται μήπως ἀναπτυχθοῦν τίποτε αἰ-
σθήματα κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας του;

—Καθόλου. Ἡ δεσποινὶς Καρίνα (οὕτως ὀνο-
μάζεται) εἶνε τύπος φρονήσεως καὶ ἀρετῆς.

—Λοιπὸν;

—Ὁ Λάξ συνοικεῖ μὲ τὴν ἀδελφὴν του, χή-
ραν ἄκληρον. Ἡ ἀξιόλογος αὐτηγενὴ ἀγαπᾷ καθ'
ὑπερβολὴν τὴν ἀνεψιάν της· ἡδύνατο λοιπὸν ἡ
δεσποινὶς Καρίνα νὰ μένῃ ἐδῶ χωρὶς ὁ πατὴρ της
νὰ ἔχῃ τὸν παραμικρὸν φόβον. Ἄλλ' ἴδου τί τρέ-
χει. Ἡ δεσποινὶς Καρίνα εἶνε πολὺ ἀδυνάτου
κράσεως, ὁ δὲ Λάξ, ὅστις ὑπεραγαπᾷ τὴν μονο-
γενῆ του θυγατέρα, φοβεῖται πολὺ μήπως πάθῃ
τι διότι καὶ ἡ μήτηρ της ἀπέθανε νέα. Ἀνε-
γνώσε δὲν ἠξέσω ποῦ ὅτι τὰ ταξείδια πρὸς τὰ
βόρεια μέρη καὶ ὁ ψυχρὸς ἀήρ ἐνδυναμοῦσι τὰς
λεπτοφυεῖς κράσεις. Διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ἦνε Σουη-
δός, ἦλθε καὶ ἀποκατεστάθη εἰς τὴν πόλιν μας.
Τώρα νομίζει πάλιν ὅτι τὸ κλίμα τοῦ Χάμμερ-
φρεστ εἶνε σχετικῶς θερμὸν, ὅτι ἐκνευρίζει καὶ
θέλει νὰ ὀδηγήσῃ τὴν κόρην του εἰς τοὺς πάγους
τῆς Σπιτζεβέργης.

—Εἶνε πράγματι, εἶπεν ὁ Μαρσέλ, λίαν συγ-
κινητικὴ ἡ ιδέα αὐτῆ τοῦ γηραίου πατρὸς, νο-
μίζω ὅμως ὅτι εἶνε λανθασμένη. Ἐξ οἴκου
πρὸς τὸν δυστυχῆ αὐτὸν ἔπρεπε νὰ τὸν μετα-
πέισωμεν, νὰ τὸν κάμωμεν νὰ νοήσῃ ὅτι πλα-
νᾶται.

—Πολλάκις προσεπάθησα νὰ πράξω τοῦτο,
εἶπεν ὁ τραπεζίτης, ἀλλ' εἰς μάτην. Οὐδὲν ἦ-
τον θὰ προσπαθῆσω καὶ πάλιν. Ἐλθετε ἀπόψε
νὰ συμπάγωμεν· μέχρις ἐκείνης τῆς ὥρας θὰ ἴδω
τὸν Λάξ καὶ θὰ σὰς ἀναγγείλω τὸ ἀποτέλεσμα
τῶν ἐνεργειῶν μου.

—Ἄφ' οὗ εἶνε τόσον ἱκανὸς θὰ τῷ δώσω οἶαν-
δήποτε ἀμοιβήν, εἶπεν ὁ Βλονδῶ.

—Καὶ ἐγὼ πολὺ θὰ χαρῶ, προσέθηκεν ὁ Μαρ-
σέλ, ἂν μάθω ὅτι ἐφωτίσθη περὶ τῶν καθηκόν-
των τῆς καρδίας του.

—Καὶ ἐγὼ ἐπίσης θὰ χαρῶ, εἶπεν ὁ Κ. Σπάρ-
μαν, διότι καὶ αὐτὸς καὶ ἡ κόρη του πολὺ μ'

ἐνδιαφέρουσι. Θὰ μεταχειρισθῶ ὅλην μου τὴν
εὐγλωττίαν.

Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἀπεχώρησαν εὐχαριστοῦν-
τες τὸν ἔμπορον διὰ τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν εὐ-
γένειαν, ἣν πρὸς αὐτοὺς εἶχε δείξει.

Τὸ ἑσπέρας κατὰ τὴν ὠρισμένην ὥραν ἐπα-
νῆλθον. Ἡ τράπεζα ἦτο ἡδὴ ἐτοιμὴ χάρις εἰς
τὰς φροντίδας τῆς δεσποινίδος Σπάρμαν. Ἐπὶ
μεγάλῃς ἀργιλλοπλάστου λοπάδος πετεινὸς ἐψη-
μένους ἐκάπνιζε καὶ εἰς τὰ δύο ἄκρα τῆς τραπέ-
ζης ἔλαμπον τὰ ἀργυρωμένα πώματα δύο φιαλῶν
καμπανίτου. «Λοιπὸν!» ἀνέκραξεν ὁ Βλονδῶ,
πλησιάζων πρὸς τὸν Κ. Σπάρμαν μετ' ἀσυνήθους
ζωηρότητος.

—Λοιπὸν! ἀπάντησεν ὁ τραπεζίτης, δὲν ἔ-
καμα τίποτε. Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἐπίμονος
ὅσον ὁ διάβολος. Ὅχι μόνον δὲν μεταπίθεται
αὐτός, ἀλλὰ κατόρθωσε νὰ πείσῃ καὶ τὴν κόρην
του ὅτι θὰ ὠφελῆθῃ εἰς τὴν Σπιτζεβέργην καὶ ἐ-
πιμένει τώρα καὶ αὐτὴ πλειότερον τοῦ πατρὸς της.
Ἄν παραδέχησθε νὰ συμπαραλάβῃτε τὴν κόρην
του, ἀπαιτεῖ διὰ τὴν δεσποινίδα Καρίναν κατά-
ληλον κοιτωνίσκιον εἰς τὸ ὄπισθεν τοῦ πλοίου καὶ
σὰς ζητεῖ πρὸς τούτους νὰ παρακάθῃται αὐτὴ μαζί
σας εἰς τὴν τράπεζαν. Ὡς πρὸς τὸν ἑαυτὸν του
δώσατέ του ὅ, τι θέλετε καὶ ἀναμίζατέ τον μὲ τοὺς
ναύτας, ἀδιαφορεῖ. Προσέθηκε δὲ ὅτι ἂν δὲν εὕρῃ
ἐφέτος νὰ κάμῃ τὸ ταξείδιον αὐτό, θὰ ναυλώσῃ
πλοῖον μόνος του τὸ ἐπόμενον ἔτος καὶ θὰ ὑπάγῃ
τέλος πάντων εἰς τὴν Σπιτζεβέργην.

—Εἶνε λοιπὸν κεφάλι ἀγύριστο! ἐκραύγασεν
ὁ Βλονδῶ. Ἄς εὐρωμεν ἄλλον πλοῖον.

—Οἱ καλλίτεροι ἀνεχώρησαν. Μένουν δύο, εἰς
τοὺς ὁποίους, ὁμολογῶ, δὲν ἔχω πολλὴν ἐπι-
στοσύνην. Δὲν θὰ τοὺς προσελάμβανον εἰμὴ εἰς
τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην.

—Κακὴ δουλειά! ἐψιθύρισεν ὁ πλοίαρχος· ἀ-
κταὶ ἄγνωστοι... ὕφαλοι... διαταγὴ τοῦ Κ. Βαν-
σκέπ νὰ πάρωμεν πλοῖον ὁποῦδήποτε... καὶ ἄφ'
ἐτέρου ἡ κόρη τοῦ γέρω Λάξ... καὶ μέσα εἰς τὸ
πλοῖον εἴκοσι πέντε ἄνδρες! Ἄ διάβολε! Πρὸ ὀ-
λίγων ἐτῶν ἐταξείδευα εἰς τὸ Κάδιξ, εἶχα καὶ
τότε μίαν γυναῖκα... Ἐγὼ ἠξέσω τί ἐτράβιξα,
τί φροντίδας εἶχα ἕως ὅτου νὰ φθάσω... Ἀλλὰ,
τέλος πάντων, τί λογιῆς εἶνε αὐτὸ τὸ διαβολο-
κόριτσο;

—Θελητικὴ, ἀπήντησεν ὁ Κ. Σπάρμαν. Ὁ-
ραία, χαριτωμένη, μὲ καλὴν ἀνατροφήν, μὲ δια-
κεκριμένον ἐξωτερικόν, κομψή, ὁμιλεῖ λαμπρὰ τὴν
γαλλικὴν. Ἐδῶ, ἂν καὶ ἦνε κόρη πλοῦτου, ἔλοι
τὴν μεταχειρίζονται μὲ τὸ μεγαλύτερον σεβας.
Ἡ ἱστορία τῆς κόρης αὐτῆς εἶνε περιέργως, θὰ
σὰς τὴν διηγηθῶ· ἐξ αὐτῆς θὰ γνωρίσῃτε καὶ τὸν
ἀκατάβλητον χαρακτῆρα τοῦ πατρὸς.

Ὁ Λάξ, ὡς σὰς εἶπον, εἶνε Σουηδός. Μικρὸς
ἔτι εἰσῆλθεν εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τῆς Σουη-
δίας. Ἦτο τριακοντούτης ὅτε εὗρέθη ἐπὶ πλοίου

τινος, ὅπερ ἐναυάγησε παρά τὰς νήσους Ἀλλάνδ. Τὸ πλήρωμα καὶ οἱ ἐπιβάται ἐδραμον πρὸς τὰς λέμβους. Ὁ Λάξ, ὅστις μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς εἶχε μείνει πιστός εἰς τὸ καθήκον του πλησίον εἰς τὸν πλοίαρχον, ἐρρίφθη τέλος εἰς μίαν λέμβον, ἀλλ' αὕτη ἦτο τόσον γεμάτη, ὥστε ἀφέντως ἐμελλε νὰ βυθισθῇ διὰ τῆς προσθήκης ἐνὸς ἀνθρώπου ἀκόμη.

— «Ἐλεος! ἐφώναζε μὲ φωνὴν κατασπαράττουσαν εἰς ἐπιβάτης... δυστυχισμένη γυναῖκά μου... παιδί μου!» Ὁ Λάξ ἐστράφη πρὸς τὸν ἀπηλπισμένον. Ἦτο νεαρός τις κόμης καλούμενος Φέρσεν, ὅστις ὑπηρετεῖ ὡς ὑπολοχαγὸς εἰς τὸν πόλεμον τῆς Φινλανδίας καὶ τραυματισθεὶς ἐπανήρξατο εἰς τὴν Στοκχόλμην.

Ὁ Λάξ τὸν ἐλυπήθη καὶ ἀπεκδυθεὶς τὰ ἐνδύματά του «ἐγὼ δὲν ἔχω, ἀνέκραξεν, οὔτε γυναῖκα, οὔτε τέκνον», καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰ κύματα. Ἡ λέμβος ἤλαφρώθη, ἐσώθη.

Ἀλλὰ καὶ ὁ γενναῖος Λάξ δὲν ἤθελε ν' ἀποθάνῃ. Ζωηρὸς καὶ εὐκίνητος κατόρθωσε κολυμβῶν νὰ καταφθάσῃ μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας ἐρημόνησόν τινα, ὅθεν ἀλιευτικόν τι πλοιάριον τὸν ἔσωσε.

Ἐπανελθὼν μετὰ τινα χρόνον εἰς τὴν Στοκχόλμην ἀνευρε τὸν κόμητα Φέρσεν καὶ ἐνουμφεύθη τὴν κόρην τοῦ κηπουροῦ του. Τρία ἔτη μετὰ τὴν γέννησιν τῆς Καρίνας ἡ σύζυγος τοῦ Λάξ ἀπέθνησκε. Ἡ κόμησσα, ἥτις δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ τὴν ἀφοσίωσιν τοῦ Λάξ, ἐζήτησε τὴν μικρὰν Καρίναν, ὑποσχομένη νὰ τὴν ἀναθρέψῃ ὡς κόρην τῆς. Ὁ Λάξ δὲν ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ, ἡ κόμησσα ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν τῆς. Δυστυχῶς δὲν ἔζησε πολλὰ ἔτη, ἀλλὰ καὶ ἀποθνήσκουσα δὲν ἐλησμόνησε τὴν Καρίναν καὶ τῇ ἐκληροδότησεν, ἂν ὄχι μεγάλην προίκα, τοὺλάχιστον ἰκανὸν ποσὸν ἵνα μὴ ὑποφέρῃ στερήσεις.

Ὁ Λάξ ἐν τούτοις περιέμενε προδιδακμὸν. Προετιμήθησαν ἄλλοι κατώτεροί του καὶ αὐτὸς ὠρίσθη ἅμα λήξῃ ἡ θητεία του νὰ καταλίπη τὸ πολεμικὸν ναυτικόν. Οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ τὸν μεταπέσῃ, οὔτε ὁ Κ. Φέρσεν.

Ἡ πικρία διότι τὸν εἶχον παραγκωνίσει, ὁ θάνατος τῆς κομησσης, ἡ ἀνησυχία του διὰ τὴν ἔκτοτε ἀδύνατον κρᾶσιν τῆς θυγατρὸς του, ἡ πεποίθησις ὅτι ψυχρότερον κλίμα θὰ συνέτεινεν εἰς τὴν ἐνδυνάμωσίν τῆς τὸν πειθηνάγκασαν νὰ ἔλθῃ νὰ ἀποκατασταθῇ ἐδῶ. Καὶ ἐδῶ ὁμοῦς ἂν καὶ προεχώρησε πλέον ἡ ἡλικία του δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἥσυχον βίον. Ἐρχισε τὰ ταξείδια τῆς Σπιτζεβέργης καὶ τώρα θέλει πάλιν νὰ πλεύσῃ ἐκεῖ διὰ τὸν λόγον, τὸν ὅποιον ἠξέυρετε.

— Μὰ τὸν Θεὸν, εἶπεν ὁ Βλονδῶ, ὁ Λάξ εἶνε τίμιος καὶ γενναῖος ἀνθρώπος! Ἐπιθυμῶ νὰ τὸν γνωρίσω καὶ νὰ παραδεχθῶ ὅ,τι θέλει. Τί λέγεις, Μαρσέλ;

— Θέλω ὅ,τι ἀποφασίσετε, ἀπήντησε. Κατὰ

βάθος δὲ ἠσθάνετο πολλὴν συμπάθειαν διὰ τὸν Λάξ ἂν καὶ ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ τοῦ ταξείδιου τῆς θυγατρὸς του.

— Καλὰ, θὰ σκεφθῶμεν λοιπὸν μετὰ τὸ φαγητόν. Ὅπωςδὴποτε θέλω νὰ γνωρίσω τὸν Λάξ.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης, εἶπεν ὁ Μαρσέλ.

— Πρὸ πάντων, προσέθηκεν ὁ πλοίαρχος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Κ. Σπάρμαν, μὴ λησμονεῖτε τὴν ἐπισκευὴν τοῦ πλοίου μας.

— Ὅχι, ὄχι. Αὐριον τὸ πρωὶ θὰ ἦνε ἑτοιμὸν τὸ ὕλικόν.

— Σὰς εὐχαριστῶ καὶ πάλιν καὶ καλὴν νύκτα!

— Καλὴν νύκτα! Εἶμαι πάντοτε εἰς τὰς διαταγὰς σας.

— Λαμπρὸς τόπος! ἐψιθύριζεν ἀπερχόμενος ὁ Βλονδῶ, ὅστις ὅταν ἔπινε δύο φιάλας καμπανίτου, ἤθελε νὰ ἐναγκαλισθῇ, εἰ δυνατόν, ὄλον τὸ ἀνθρώπινον γένος! λαμπροὶ ἄνθρωποι! περιποιητικοί!

XAVIER MARMIER
Μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Ἐπιτοὶ συνήχη.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ

Α'

Μόνιμος στρατός. (Ἰανουάριος τοῦ 1876).

Table with 2 columns: Unit description and Number of men. Includes 4 battalions of rifles (1920 men), 2 regiments of cavalry (240 men), 17 companies of line infantry (1190 men), 5 companies of light infantry (350 men), 1 mechanical regiment (300 men), 1 regiment of engineers (300 men), and 1 military academy.

Διδόχοντες τεχνικῶν καταστημάτων τοῦ πυροβολικοῦ.

(Κραγιουεβάτζ) (établissements techniques):

- 1. Ὅπλοποιεῖον.
2. Χωνευτήριον ὀρειχαλκίνων πυροβόλων καὶ σιδηρῶν βλημάτων.
3. Ξυλουργεῖον, κιλιδαντοποιεῖον, ἀμαξοπηγεῖον, σφυροκοπεῖον, ἐργαστάσιον κατασκευῆς δερματίνων εἰδῶν, ἵπποσκευῶν, ζευγοσκευῶν, ἡμιονοσκευῶν κτλ., πρίων ἀτμοκίνητος κτλ.
4. Ἐργαστάσιον διὰ τὴν κατασκευὴν σωλῆνων μεταλλίνων φυσίγγίων πεζικοῦ, πυροσωλήνων βλημάτων τοῦ πυροβολικοῦ.
5. Πυριτεχνουργεῖον 200 ἄνδρες.
6. Σχολεῖον μαθητευομένων τεχνιτῶν.
7. Πυριτιδοποιεῖον (Ἀστραγάρ).
Δύο μεγάλαι ἀποθήκαι πολεμικοῦ ὕλι-

κοῦ (Βελιγράδιον, Κραγιουεβάτζ), εἴκοσι καὶ μία ἀποθήκαι πυρίτιδος εἰς δεκάτρια διάφορα σημεῖα τῆς χώρας.

1. Ὑψιτάται διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν πολεμοφοδίων.

2. Διάφοροι κλάδοι στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Ὀλικὴ δύναμις 5000 ἄνδρες μετ' ἀναλόγου ἀριθμοῦ ἵππων.

Εἰς τὴν δύναμιν ταύτην μόνον οἱ πυριτεχνουργοὶ καὶ οἱ μαθητευόμενοι τεχνίται περιλαμβάνονται, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τεχνίται τῶν τεχνικῶν καταστημάτων τοῦ πυροβολικοῦ.

Σημείωσις.—Εἰς τὴν Οὐζιτζαν ὑπάρχει εἰδικὸν ἐργαστάσιον διὰ τὴν κατασκευὴν μαλλίνων σκεπασμάτων πρὸς χρῆσιν τῶν στρατ. νοσοκομείων, ὡς καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ὑποσαγμάτων τῶν ἵππων.

Β'

Στρατός κατὰ τὸ Ἠγ. Διάταγμα τῆς 12 Ἀπριλίου.

Ἡ Μοῖρα παρὰ τὸν Δρίνον ποταμὸν πρὸς τὰ σύνορα τῆς Βοσνίας, ἔχουσα ἑδραν Ἀρχηγείου τὸ Βαλιέβορ.

- α. 13 τάγματα πεζικοῦ.
β. 5 ἴλαι ἵππικοῦ.
γ. Πυροβολικὸν ἀπαρτιζόμενον ἐκ 12 ὀρεινῶν καὶ 16 πεδινῶν τηλεβόλων.
δ. 1 τάγμα μηχανικοῦ. Μία πλήρης γεφυροσκευὴ.
ε. Πυροβολικὸν ταξιαρχιῶν. 12 ὀρεινὰ τηλεβόλα.

Ἡ Μοῖρα παρὰ τὸν Δυτικὸν Μοράβαν, ἔχουσα ἑδραν Ἀρχηγείου τὸ Τζατζάκ.

- α. 13 τάγματα πεζικοῦ.
β. 5 ἴλαι ἵππικοῦ.
γ. Πυροβολικὸν ἐξ 24 πεδινῶν καὶ 8 ὀρεινῶν τηλεβόλων.
δ. 1 τάγμα μηχανικοῦ.
ε. Πυροβολικὸν ταξιαρχιῶν. 12 ὀρεινὰ τηλεβόλα.

Ἡ Μοῖρα παρὰ τὸν Νότιον Μοράβαν, ἔχουσα ἑδραν Ἀρχηγείου τὸ Κιουπρί.

- α. 12 τάγματα πεζικοῦ.
β. 5 ἴλαι ἵππικοῦ.
γ. Πυροβολικὸν. 24 πεδινὰ τηλεβόλα.
δ. Τάγμα μηχανικοῦ.
ε. Πυροβολικὸν ταξιαρχιῶν. 12 πεδινὰ τηλεβόλα.

Ἡ Μοῖρα παρὰ τὸν Τιμόν ποταμὸν, ἔχουσα ἑδραν Ἀρχηγείου τὸ Ζαϊτσάρ.

- α. 13 τάγματα πεζικοῦ.
β. 5 ἴλαι ἵππικοῦ.
γ. Πυροβολικὸν. 24 πεδινὰ τηλεβόλα.
δ. 1 τάγμα μηχανικοῦ.
ε. Πυροβολικὸν ταξιαρχιῶν. 12 πεδινὰ τηλεβόλα.
ζ. Τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωτέρω, μὲ μίαν μικρὰν γεφυροσκευὴν.

Ἡ Μοῖρα πρὸς τὸν Δούναβιν, ἔχουσα ἑδραν Ἀρχηγείου τὸ Ποζαρεβάτζ.

- α. 14 τάγματα πεζικοῦ.
β. 6 ἴλαι ἵππικοῦ.
γ. Πυροβολικὸν. 24 πεδινὰ τηλεβόλα.
δ. 1 τάγμα μηχανικοῦ.
ε. Πυροβολικὸν ταξιαρχιῶν. 12 πεδινὰ τηλεβόλα.

Ἡ Μοῖρα παρὰ τὸν Σουμαδιάρ (κέντρον τῆς Σερβίας), ἔχουσα ἑδραν Ἀρχηγείου τὸ Κραγιουεβάτζ.

- α. 15 τάγματα πεζικοῦ.
β. 7 ἴλαι ἵππικοῦ.
γ. Πυροβολικὸν. 24 πεδινὰ τηλεβόλα.
δ. 1 τάγμα μηχανικοῦ.
ε. Πυροβολικὸν ταξιαρχιῶν. 12 πεδινὰ τηλεβόλα.

Κατὰ τὸν ἀνωτέρω ὀργανισμὸν τῆς 12 Ἀπριλίου ἀπαιτοῦνται 60 ἀξιωματικοὶ τῶν Γενικῶν ἐπιτελῶν. Δὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὸν στρατὸν εἰμὴ μόνον 24.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Table with 5 columns: Unit, Cavalry, Artillery, Engineers, and Mechanics. Rows include Moira A, B, G, D, E, and Z with their respective personnel counts.

Γ'

Στρατός συμπληρωθεὶς κατὰ τὴν κινητοποίησιν (mobilisation) καὶ ἐνισχυθεὶς μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου. Συνακροτήτεο τὴν 19 Ἰουλίου 1876.

Table with 2 columns: Unit and Personnel count. Shows 120 battalions of rifles (120,000 men) and 7 regiments of cavalry (42,000 men).

ἸΠΠΙΚΟΝ

32 ἴλαι. Πραγματικὴ δύναμις 3,200

Ἐκ μεταφορᾶς 435,200

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Παρατάξεις:

24 κανονοστοιχίαι πεδιναί (τῶν 12 καὶ τῶν 4 λιτρῶν), ἐξ 8 τηλεβόλων ἑκάστη. Πυροβόλα φάβδ. 192

21 κανονοστοιχίαι (τῶν 4 λιτρῶν) ἑλαφραὶ (τῶν ταξιαρχικῶν), ἐκ τεσσάρων πυροβόλων ἑκάστη 84

9 ὄρειναί, ἐκ τεσσάρων πυροβόλων ἑκάστη 36

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Θέσεων:

Διαφόρων ὀγκῶν καὶ διαφόρων συστημάτων διὰ τὴν ἐξόπλι- σιν τῶν ὀχυρωτικῶν ἔργων 250 ἕως 300

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

6 τάγματα καὶ λόχοι γεφυροποιῶν 3,000

444,700

Οἱ ἀκόλουθοι τοῦ στρατοῦ διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν πολεμοφοδίων, τῶν σκευῶν τῶν σιτιῶν, φορητῶν νοσοκομείων, καὶ οἱ διὰ τ' ἀρτοποιεῖα, νοσοκομεία κτλ. ὑπελογίσθησαν ἐπακριβῶς, ἢ δ' ἀναλογία τῶν διαφόρων τούτων ἀπαραιτήτων κλάδων τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὁμοῦ λαμβανομένων εἶναι 23 ἐπὶ ἑκατὸν μαχίμων. Οὕτως ἐξομεν

400 : 23 : : 145,000 : X καὶ X = 33,

350 στρατιωτικούς ὑπαλλήλους, οἵτινες ἔχουσιν εἰς τὴν διάθεσιν καὶ διαχειρίζουσιν αὐτῶν 25,000 τετράτροχα ὀχήματα συρόμενα ὑπὸ δύο ἵππων ἢ καὶ δύο βοῶν, ὡς καὶ 5,000 σαγματοφόρους ἵππους.

Τεχνίται τῶν τεχνικῶν καταστημάτων τοῦ πυροβολικοῦ 500

Ἔργαται ὡς καὶ ἐργάτιδες καὶ κατὰδικοὶ διὰ τὴν κατασκευὴν φυσικῶν 500

Ῥάπται, κατὰδικοὶ ῥάπται καὶ ῥάπτρια διὰ τὴν κατασκευὴν στρατιωτικῶν ἐνδυμασιῶν 1000

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Μάχιμοι 444,700

Στρατιωτικοὶ ὑπάλληλοι 35,350

480,050

Εἰς τούτους δὲ δὲν συμπεριλαμβάνονται οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες καὶ ὑπάλληλοι, ὡς καὶ οἱ τῶν πόλεων νυκτοφύλακες καὶ τελωνοφύλακες, οἵτινες ἐν Σερβίᾳ ἔχουσι στρατιωτικὸν ὄργανισμὸν.

ΠΑΝΟΣ Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ
Λοχαγὸς τοῦ Πυροβολικοῦ.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ

Ἡ φύσις εἶχε προικίσει ἀφθόνως τὸν κόμητα Καποδίστριαν διὰ τῆς πνευματικῆς ἐκείνης εὐκινησίας καὶ γοργότητος, ἣτις ἰδιάζει εἰς πάντας τοὺς νεωτέρους Ἕλληνας, καὶ οὐδεὶς ποτε δύναται ν' ἀρνηθῆ, ὅτι ἐπραξε πᾶν τὸ κατ' αὐτὸν, ὅπως ἀναπτύξῃ τὰ δῶρα ταῦτα. Τὴν ἑλλειψιν μεγάλῃ παιδεύσεως κατῳρίου νὰ ἀναπληρῶσι δι' ἐνδελεχοῦς ἀναγνώσεως καὶ ἀσυνήθους μνήμης, ἣτις εἶχε πρόχειρον πάντοτε λόγιόν τι ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων χρόνων. Ἐγράφε μὲν δυσκόλως τὴν ἑλληνικὴν, ἀλλ' ἐλάλει αὐτὴν ὁμιῶς εὐχερῶς καὶ ταχέως. Ὅσακις ἐστερεῖτο ἐπιχειρημάτων, κατέρευγεν εἰς ἀξιώματα· πολλάκις δὲ τοῦ αἰσθήματος ἢ θερμότητος συνεκάλυπτε τὴν ἑλλειψιν πεποιθήσεως· τούναντίον ὁμιῶς κατεῖχε τὴν ὑπέροχον ἐκείνην κοινωνικὴν εὐστοχίαν καὶ σύνεσιν, ἣν παρῆχει ἢ ἐν αὐλαῖς ἀναστροφῆ, τὸ πανταχοῦ σπάνιον προτέρημα τοῦ ἐν δέοντι σιγῆν καὶ ἀκοῦειν, καὶ πρὸ παντὸς ἀπίστευτον δεξιότητα νὰ προσαρμύξῃ τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, λαλῶν μὲν εἰς τὸν χωρικὸν περὶ τοῦ ποιμνίου του, εἰς τὸν ἱερέα δὲ περὶ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν πεπαιδευμένον περὶ τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, καὶ εἰς τὰς κυρίας περὶ ποιήσεως. Ἐν γένει ἐγνώριζεν ὁ Καποδίστριας νὰ κολακεύῃ λεπτότατα τὴν κοινὴν γνώμην. Ἐννοῶν δὲ, πόσον σπουδαῖον εἶνε τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ ἄρχοντος, καὶ ὅτι πολλάκις ἐν εὐκαίρῳ σεβαστότερον εἶνε κοινόν τι φόρεμα ἢ στολαὶ καὶ παράσημα, ἐφαίνετο ἐν ἀπλουστάτῃ ἐνδυμασίᾳ περιπατῶν ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ Νεαυπλίου, καὶ μόνον αὐτοῦ κόσμημα φέρων τὸ κυανοῦν περιλαίμιον, ὅπερ εἶχε κεντήσει αὐτῷ ἡ κυρία Ἐὐνάρ. Μόνον δὲ κατὰ τὴν ἐν Πελοποννήσῳ ὁδοιπορίαν τοῦ ἀπεράσισε νὰ φορέσῃ στολὴν, ἀφοῦ συνεδούλευσε τοῦτο ὁ Κολοκοτρώνης, παρατηρῶν αὐτῷ, ὅτι ὁ λαὸς ἐγονυπέτει ἐνώπιον τοῦ προηγουμένου ἱππέως, ὃν ἐξελάμβανεν ὡς Κυβερνήτην ἐνεκα τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ ἀναβολῆς. Ἐν Νεαυπλίῳ κατῴκει πενιχρὸν οἰκίσκον, σκοτεινὴν ἔχοντα τὴν αὐλὴν καὶ ξυλίνην τὴν κλίμακα· οὐδεμίαν δὲ ἴσατο πρὸ αὐτοῦ φρουρὰ, ὡς ἂν ἡ ἀγάπη τοῦ λαοῦ ἦν ἢ καλλίστη προσασία τοῦ Κυβερνήτου. Τὸ κύριον κόσμημα τῆς πρὸς ὑποδοχὴν αἰθούσης του ἀπετέλει ὁ ἥλιος· κυκλικόν τι δὲ ἀνάκλιτρον καὶ ἐν γραφεῖον ἦσαν τὰ μόνα τῆς ἐπιπλα. Εὐχαρίστως ἐλάλει ὁ πρῶην ὑπουργὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου περὶ τοῦ λιτοῦ αὐτοῦ εἴου. Πῶς εἶνε δυνατόν, ἔλεγε, νὰ τραπῶ εἰς τὴν πολυτέλειαν, ὅταν ἡ Ἑλλάς καταστρέφεται σχεδὸν ἐκ τῆς παντελοῦς τῆς πενίας; Οὕτω δὲ καὶ ἡ δίκαια αὐτοῦ ἦν ἀπλουστάτη. Ὅ,τι ἀπαύστως ἐφῶνε πρὸς τοὺς Ἕλληνας: «τὰν σκάφαν σκάφαν, καὶ τὰν μάζαν μάζαν» ἐφαίνετο θέλων εἰς ἑαυτὸν πρῶτον νὰ ἐφαρμύσῃ. Ἐν μέσῳ

λαοῦ ὀλιγαρχοῦς ἔζη καὶ αὐτὸς ὀλιγαρχέστατος, διὰ πολλῆς ἔχων φροντίδος, πῶς ν' ἀναπληρῶσῃ διὰ νηφαλιότητος καὶ τακτικοῦ βίου τὰς ἀδυναμίας τῆς κράσεώς του. Οἱ ἀναταμόντες τὸ πτωμά του ἱατροὶ εὗρον ἐν αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς βαθὺ γῆρας ἀπαιτούμενα.

«Οὐδέποτε' ἐν νεότητ' εἰς τὸ αἷμά μου»

ἠδύνατο νὰ εἴπῃ καυχώμενος ὁ Κυβερνήτης

«Ἐμῖα πῖνον πυρετοῦ ἐρεθισμοῦ·
οὐδέποτε μ' ἀναίσχυντον τὸ μέτωπον
ἐδίωξα τὴν νόσον· ἐξασθίνωσιν.
Οὕτω τὸ γῆρας εἶνε δι' ἐμὲ γειμῶν
ὄροσώδης, ἀναψύχων, ὄχι παγερός.»

Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀδιαλλακτότατοι τῶν πολεμίων του δὲν ἐτόλμων νὰ προσβάλωσι τὴν καθαρότητα ταύτην τοῦ ἰδιωτικοῦ του βίου. Μετὰ τῆς ἀπλότητος δὲ καὶ νηφαλιότητος τοῦ ἀνδρὸς συνεδέετο τὸ φειδωλὸν ἐκεῖνο καὶ οἰκονόμον πνεῦμα, ὅπερ πρῶιμότατα ἤδη διεδόθησαν ὡς φιλαργυρίαν οἱ ἐχθροὶ του. Ἄλλ' ἡ φειδωλία τοῦ κόμητος δὲν ἦτο κενὴ μόνον καὶ ἐγωιστικὴ. Ἐδεικνυτο πάντοτε συμπαθὲς πρὸς τοὺς χρεῖαν ἔχοντας, οἰκτιρῶν δὲ πολλάκις μέχρις ἀδυναμίας, ὥστε νὰ βοηθῆ καὶ τοὺς ἀναξίους συνδρομῆς. Τούναντίον δὲ μετὰ πολλῆς εὐστοχίας ἐπεχειρεῖ τὴν ἐκπλήρωσιν δημοσίων καὶ πατριωτικῶν σκοπῶν. Χαρμόσυνον προὔξεν ἑκπληξίν, ὅτι ἀπεποιήθη τὴν ψηφισθεῖσαν αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως ἀντιμισθίαν, ὅτι δὲν ἐφείσθη τῆς ἰδίας αὐτοῦ περιουσίας, προκειμένου περὶ ἀγαθῶν καὶ πατριωτικῶν σκοπῶν, ὅτι ἀνέλαβε τὴν ἰδίαν δαπάνην ἐκπαίδευσιν νέων ἀπέρων Ἑλλήνων, καὶ μετέσχεν ἐκ τοῦ γλίσχρου βαλανίου του τῆς ἑλληνικῆς ἐθνικῆς τραπέζης καὶ τῆς ἐν Σύρῳ ἀσφαλιστικῆς ἐταιρίας. Ὡς ποτε ὁ μέγιστος τῆς ἀρχαιότητος πολιτικῆς, ἠδύνατο εὐθαρσῶς νὰ ἐπιβρίψωσιν αὐτῷ τὸ ἐθνικώτατον πάντων τῶν ἐλαττωμάτων, τὴν τοῦ χρήματος κατάχρησιν. Ἐπιμελῶς δ' ἀπέφευγε νὰ παράσχῃ τροφὴν εἰς τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι ἐκαρπούτο δῆθεν τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ θέσιν, ὅπως ἐκμεταλλεύηται τὸ κράτος, καὶ βαθύτατα ἐλύπει αὐτὸν ἡ ἰδιοτέλεια τῶν ἐπισήμων Ἑλλήνων.

Ἡ λύπη καὶ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ Κυβερνήτου ἐπὶ τῇ ἐκμεταλλεύσει τοῦ κράτους καὶ τῶν μικρῶν ὑπὸ τῶν μεγάλων ἐγέννησαν αὐτῷ προθέσεις σωστικὰς, ὧν ὁμιῶς, ἐννοεῖται, δὲν ἐπεφυλάσσετο αὐτῷ ἡ ἐκτέλεσις. Ἐπῆλθεν αὐτῷ ἡ σωτήριος ἀπόφασις τῆς διανομῆς τῆς ἐθνικῆς γῆς, τὸν Ἰούλιον δὲ τοῦ 1831 προσεπάθησε νὰ πείσῃ τοὺς Γερουσιαστάς, ὅπως ψηφίσωσι νόμον περὶ διανομῆς τῶν ἐθνικῶν γαιῶν. «Ἐνα ἄρθρον περὶ Βολιβάρ,» εἶπεν αὐτοῖς, κρατῶν φύλλον ἐφημερίδος, «μοῦ ἔδωκεν αἰτίαν νὰ σᾶς κρᾶξω· ὀκνεῖτε εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ διανομῆς γῆς, διότι δὲν θέλετε τὴν διανομὴν, ὅπως τὴν ἔχω, διότι δὲν ἀγαπάτε τὴν ἰσότητά. Θέλετε ἢ διανομὴ νὰ καταδικαίνῃ

ἀπὸ τοὺς μεγάλους εἰς τοὺς μικροὺς, ἐνῶ τὸ σχεδὸν μου ἀποβλέπει τὴν τῶν μικρῶν. Θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ δίκη σας ἀράδα· ἐνεργεῖτε, ἐνεργεῖτε, ὅσον εἶμαι ζωντανός· ἢ μπορεῖ νὰ ἔλθῃτε μίαν ἡμέρα, καὶ νὰ μ' εὗρῃτε κοῦρο κουφάρι. Θὰ ἔλθῃ ἄλλος (βασιλεὺς, ἐννοεῖται), μὲ τὸν ὅποιον δὲν θὰ ἔχετε τὴν εὐκολίαν νὰ ἐξηγήσῃτε καθὼς μ' ἐμένα. Εἰς αὐτὸν θέλω νὰ σᾶς παραδώσω ὡς ἐλεύθερα καὶ λογικὰ ὄντα, τουτέστιν ἰδιοκτῆτας.»

Κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ διὰ τῆς Πελοποννήσου ὁδοιπορίαν ἐφθασεν ὁ Κυβερνήτης πλησίον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

«— Ποῦ θὰ καταλύσωμεν ἀπόψε;» ἠρώτησε τὸν πάριππον στρατάρχη τῆς Πελοποννήσου.

«— Εἰς τοῦ Δεσπότη.

«— Πρέπει λοιπὸν νὰ φροντίσω, ἐπανελάβε μετὰ βραχείαν σιωπὴν, νὰ πληρωθῶσιν ὅλα τὰ ἐξόδα.

«— Ποῖα ἐξόδα; ἠρώτησεν ὁ γέρον.

«— Τῆς τροφῆς μας, τῆς τροφῆς τῶν ἀλόγων, καὶ καθεξῆς.

«— Καὶ ποῖος, ὑπερεξοχώτατε, πληρώνει τοιαῦτα ἐξόδα; Ὁ Δεσπότης μάλιστα εἶνε ἀνθρώπος ἀγαπῶν τὴν καλὴν βοῦκαν, καὶ θὰ ἔχῃ πολλὰ καὶ καλὰ φαγητὰ νὰ μᾶς δώσῃ.

«— Δὲν τὰ πληρώνετε σεῖς, ἀνεφώνησεν ὀργίλως ὁ Κυβερνήτης, καὶ διὰ τοῦτο παραπονεῖται ἐξ αἰτίας σας ὁ λαός.

«— Καὶ τί ἔχει νὰ κάμῃ, ὑπερεξοχώτατε, ὁ λαὸς μὲ τὸ φαγητὸν τοῦ Δεσπότη;

«— Τί ἔχει νὰ κάμῃ; ἀνέκραξεν ἐντόνως ὁ Κυβερνήτης, προσβλέψας βλοσυρῶς τὸν ἐρωτήσαντα. Μόλις αὖριον θ' ἀναχωρήσωμεν καὶ θὰ βίψουν ἔρανον εἰς τοὺς χωρικοὺς διὰ τὰ ἐξόδα τοῦ Κυβερνήτου, καὶ τὸ χειρότερον θὰ τὰ συνάξουν διπλᾶ. Οὕτω πως εἴθε συνεθισμένον οἴεσθε.

«— Ἡξερῆεις πῶς τὸ πάγει ἡ ὑπερεξοχώτης σου; εἶπε γελῶν ὁ Κολοκοτρώνης. Μίαν φορὰν ἔπεσ' ἕνας ποντικὸς μέσα εἰς ἕνα πιθάρι λάδι· ἐπνίγηκεν. Ὁ οἰκοκύριος τὸν εὗρε μετὰ δύο ἡμέρας, καὶ ἐνῶ τὸν ἀνέσυρεν, ἐφώναζεν ἡ οἰκοκυρά: Πρόσεχε μὴ στάξῃ ἡ οὐρά του καὶ βρωμίσῃ τὸ λάδι.»

«— Δὲν ἐννοῶ ποῖαν σχέσιν ἔχει ὁ μῦθος σου μὲ τὰ ἐξόδα τοῦ Δεσπότη, εἶπεν ἀδημονῶν ὁ Κυβερνήτης.

«— Μεγάλην, ὑπερεξοχώτατε· διότι, εἴτε πληρώσωμεν, εἴτε δὲν πληρώσωμεν, ὁ Δεσπότης θὰ συνάξῃ τὰ γρόσια. Τὰ ἐδικά μας τὰ ἐξόδα εἶνε τὸ λάδι τῆς οὐρᾶς τοῦ ποντικοῦ.»

Ὁ Καποδίστριας οὐδὲν ἀπήντησε, καὶ τὴν ἐπιούσαν ἐπλήρωσε μέχρι λεπτοῦ τὰ δαπανηθέντα. Ἐν τοιαύταις στιγμαῖς ἠσθάνετο βεβαίως, ὅτι δύσκολον ἦτο νὰ θεραπεύσῃ τὰ βαθεῶς ἐρριζωμένα κακὰ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, καὶ νὰ πείσῃ τοὺς περὶ αὐτὸν πεπωρωμένους ἄρματωλοὺς, ὅτι

1. Ὁ διάλογος οὗτος ἐλήφθη ἐκ τῶν Ἱστορ. Ἀναμν. τοῦ κ. Ν. Δραγοῦμη.

τὸ κράτος δὲν εἶχε προορισμὸν νὰ θεραπεύη τὰς ἰδιωτικὰς αὐτῶν ἀρέξεις. Ἐπετρέπετο δ' ἀληθῶς αὐτῶ νὰ αἰσθάνηται τινα ὑπερηφάνειαν, ὅσῳ παρῆραλλεν ἑαυτὸν πρὸς τοὺς χριστιανοὺς ἐκείνους πασσάδες.

Ἀπὸ πρώτας μέχρις ἐσπέρας παρὰ τὸ γραφεῖν αὐτοῦ καθήμενος, ἀνάσθητος ὅπως ἐφαίνετο ὁ κόμης πρὸς τὰς διασκεδάσεις, δι' ὧν ἄλλος τις ἄρχων ἤθελεν ἀρτύσει τοὺς κόπους τῆς ἀρχῆς. Αἱ σοβαρὰι δημόσιαι ἀσχολήσεις του εἶχον ἀληθῶς καταπνίξει τὸ αἵμα του καὶ τὰ πάθη του, ξένος δὲ καὶ ἀπρόσιτος ἦτο πρὸς πᾶσαν ἡδονὴν καὶ παρεκτροπὴν.

Ἐνῶ δὲ ἡ ἀπλότης καὶ τὸ ἄμωμον τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου ἦσαν πρόσφοροι νὰ γεννήσωσι τὸν πρὸς τὸν Κυβερνήτην θαυμασμὸν ἔν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ τῇ ἄλλοδαπῇ, ἠξίανεν ἔτι οὗτος τὴν ἀπ' αὐτῶν ἐντύπωσιν, συμμορφούμενος πιστῶς πρὸς τοὺς τύπους τῆς καθεστῶσης θρησκείας, εὐλαβῶς τὰ θρησκευτικὰ νόμιμα ἐπιτελῶν καὶ ἐνδεδεχῶς τοῦτο ἐπιδεικνύμενος. Καὶ ἐν αὐτῇ τῇ πολιτικῇ ἀνεμίγνυε τύπους θρησκευτικῶν, ἢ δὲ τῆς Θεῆς Προνοίας ἐπίκλησις εἶνε στερεότυπος ἐν ταῖς ἐπισήμοις αὐτοῦ ἐπιστολαῖς καὶ ὁμιλίαις. Κατ' αὐτὰ ἤδη τῆς νεότητός του τὰ ἔτη συνέδεσαν λεπτοὶ ἀλλ' ἰσχυροὶ δεσμοὶ τὴν εὐσεβῆ ἄνδρα καὶ τὸν πολιτικόν. Ἡ πρὸς τὴν γαλλικὴν ἐπαναστάσιν διάστασις, ἢ πανταχοῦ ἐκήρυσσεν ὁ Κυβερνήτης, ἦν πρὸ παντός διάστασις πρὸς τὰς ἀντιθρησκευτικὰς ἰδέας τοῦ 1789. Οὕτω δὲ ὁ Καποδίστριας εἶνε εἰς τῶν ἐξοχωτάτων πολιτικῶν ἀνδρῶν, οἵτινες ἐν πάσῃ σχεδὸν εὐρωπαϊκῇ αὐτῇ διεκρίθησαν ἀπὸ τῆς παλινορθώσεως διὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάσεως τοῦ πνεύματός των. Εἰς τὴν ἐκκλησιαστικοπολιτικὴν ταύτην διάθεσιν περιέβαλεν αἴγλην ἐπιχάριτος ἀλλὰ σκοτεινῆς καὶ ἀσαφούς θρησκομανίας ἢ ἀναστροφή τοῦ κόμης πρὸς τὴν κυρίαν Κρούδενερ, τὸν Βάδερ καὶ τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον. Βραδύτερον δὲ προσετέθη καὶ ἡ ἐπίδρασις τῆς αὐστηρᾶς ἀλλὰ ψευδευλαβούς κοινωνίας ἐν Γενεύῃ. Οὕτω παραδοξότατα συνεφύθησαν εἰς ἐν τὰ διάφορα στοιχεῖα: πολιτικῆ, μυστικισμός, καλβινιστικὴ καὶ ἀνατολικὴ πρὸς τοὺς τύπους εὐλάβεια. Ὅπως δὴποτε ἔμωσι καὶ ἂν κρίνη τις περὶ τοῦ κράματος τούτου, ἀναντιρρήτων εἶνε, ὅτι ἡ εὐλάβεια, ἢ τοῦλάχιστον ἡ αὐστηρὰ ἐκπλήρωσις τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, ἦν σπουδαιότατον ἀπαιτούμενον δι' ἄνδρα θέλοντα νὰ κυβερνήσῃ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος. Καθότι, πλὴν τῆς γλώσσης καὶ τῶν δημο-

1. Διάσημος διὰ τῆς θρησκομανίας καὶ θεοπληγίας αὐτῆς καταστάσα γυνὴ, πολλὰ δὲ παθούσα ἕνεκα τῶν προσηλυτικῶν αὐτῆς ἐνεργειῶν, καὶ ἀποθανούσα ἐξηκοντούτης τὸ 1824. Σημ. τ. Μετ.

2. Ὀνομαστὸς φιλόσοφος, ἡ καλλιὸν εἶπεν θεόσοφος τῆς Γερμανίας, τὴν ὀρυκτολογίαν κατ' ἀρχὴν σπουδάζει καὶ εἰς ταύτην ἀσχοληθεὶς, εἶτα δὲ μετῆλιξ ἦδη, τραπεὶς ἐπὶ τὴν φιλοσοφίαν. Ἐγεννήθη τὸ 1765, ἀπέθανεν δὲ τὸ 1811. Σημ. τ. Μετ.

τικῶν θεσμῶν τῶν ἑλλήνων, ὁ κληρὸς ὑπῆρξεν ἢ συντηρητικὴ δύναμις, ἢ τις ἐπὶ μακροαίωνα δουλείαν προϋφύλαξε τοὺς ἑλληνας ἀπὸ τῆς διασπάσεως καὶ τοῦ ὀλέθρου.

Ὁ Καποδίστριας ἦν βεβαίως κοινωνικὸς ἀνὴρ εὐαρεστότατος τοὺς τρόπους, πνευματώδης καὶ προσηνῆς, προσωπικῶς ἄμωμος, ἀπλοῦς δὲ καὶ νηφάλιος τὴν δίαιταν, καὶ ἄψυχος τὸν βίον ἦν δὲ πρὸς τοὺς ἀκάματος ἐργάτης καὶ διπλωμάτης τέλειος. Ἐκ τῶν δύο δὲ κατηγοριῶν, εἰς ἃς διακρίνει τὸν διπλωματικὸν κόσμον ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς γερμανικῆς αυτοκρατορίας, ἦτοι τῆς μεγάλης ομάδος τῶν «θηρευόντων ὕδνα καὶ μεγαλοσταύρους» καὶ τῶν ὀλίγων διπλωματῶν, οἵτινες διάθεσιν ἔχουσι νὰ ἐργασθῶσιν ἀληθῶς ὑπὲρ τῆς πολιτείας, καὶ πιστῶς τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα ἐκπληροῦντες «τιμὴν αὐτῶν λογιζόμενοι νὰ ἦνε τὰ μισητότατα πάντων πρόσωπα,» ὁ Καποδίστριας δὲν ἀνῆκε βεβαίως εἰς τοὺς πρώτους. Εἰργάζετο ἀκαμάτως, καὶ οὐδόλωσε ὕλικὴν ἀμοιβὴν ἀποβλέπων, οὐδενὸς δὲ ὑπολείπετο κατὰ τὴν δεξιότητα καὶ τὴν γραμμικὴν εὐχέρειαν. Ἀλαζόν τις φιλοδοξία, ἢ οὐδέποτε δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὁ ὄχλος, κατεῖχε καὶ ἐξωγοῦνε αὐτόν. Ἡγάπα τὴν πατρίδα του ἂν δ' ἐσφάλη κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων, μομφῆς ἀξία εἶνε ἡ κρίσις του, οὐχὶ δὲ τὸ φρόνημά του.¹

ΠΕΡΙ ΓΙΓΑΝΤΙΑΙΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ

Μετὰφρασις Ν. Δ. Λεθίδου.

Ἀπ' ἀρχῆς τοῦ κόσμου πάντοτε ὁ ἄνθρωπος ἔτρεφεν εἰδός τι σεβασμοῦ πρὸς τὰ γηραιότατα δένδρα. Καὶ οἱ μὲν ἄνθρωποι τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς, εἰς οὗς πολλὴν ἐντύπωσιν ἐπροξέουν τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα δένδρα, ἅτινα δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν βασιλεῖς τῶν δασῶν, συνειθίζον νὰ λατρεύωσιν αὐτὰ οἱ δὲ ἄγριοι τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῶν Ἰνδιῶν, ἀκόμη καὶ σήμερον, ἀναρτῶσι τὰς εἰκόνας τῶν θεῶν αὐτῶν ἀπὸ τῶν κλάδων δένδρων θαυμαστῶν ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας καὶ οἱ Γαλάται, κάτοικοι τῆς ἀρχαίας Γαλλίας, τέλος ἐξετέλουν τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς ὑπὸ τὴν σκιὰν ἀρχαίων δρυῶν, ὅπως κατόπιν οἱ βασιλεῖς τῶν Φράγκων, οἵτινες ἦσαν ἀπλουστάτων ἡθῶν, συνειθίζον ἐκεῖ ὑπὸ τὴν σκιὰν νὰ δικάζωσι τοὺς ὑπηκόους.

Καὶ τί ὠραιότερον ἀληθῶς, τί μεγαλοπρεπέστερον δένδρου παλαιοῦ, ἀλλὰ καὶ πλήρους ζωῆς συγχρόνως, ὅπερ ἀνυψοῖ ὑπερηφάνως τὸν στερεὸν αὐτοῦ κορμὸν, τὸν ἐστεμμένον ὑπὸ πυκνῶν φύλλων; Δὲν εἶναι τάχα τὸ τοιοῦτο δένδρον ἐκ τῶν ἀξιοθαυμάστων ἐργῶν τῆς φύσεως, ἐνώπιον τῶν ὁποίων τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων ἔχουσι τι τὸ ἄχαρι, τὸ ἄψυχον, τὸ προσωρινόν;

1. Μέρος δευτέρον τῆς ὑπὸ Καρόλου Μανδελσόνος Βαρσβῶδῃ ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος. Μετὰφρασις Ἀγγ. Βλάχου

Ἀλλὰ καὶ οὐδὲν τῶν ἔργων τῆς ἐνοργάνου φύσεως ἀναγκάζει τὸν ἄνθρωπον νὰ μὲνη τόσον ἐκπληκτος ἐνώπιον τῆς ἰδέας τοῦ χρόνου, ὅσον τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα δένδρα, ὧν οἱ κλάδοι ἐξήπλωσαν τὴν σκιὰν ἐπὶ πολλῶν γενεῶν ἀνθρώπων. Τὸ ὑψηλὸν καὶ ἀκίνητον ἐκεῖνο δένδρον ἔχει τι τὸ μυστηριώδες καὶ τὸ ἑλκύνον τοὺς ὀφθαλμούς· οὐδέποτε ἠννόησα ζωηρότερον τὴν συντομίαν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, εἰμὴ ὅταν κατ' ἔτος, ἐν καιρῷ τοῦ ἔαρος, παρετήρουν τὴν φύσιν, κοσμοῦσαν πάντοτε μὲν νῆα πλήρη ζωῆς φάλλα πελώριον δένδρον, ἐνῶ ἡ ζωὴ ἡμῶν κατ' ἔτος γίνεται ἀσθενεστέρα. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι τὰ μνημεῖα, ἅτινα κατασκευάζονται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, διασώζονται πλειότερον ἢ τὰ δένδρα χρόνον· δὲν ἐμψυχοῦνται ὅμως τὰ μνημεῖα ταῦτα ὑπὸ τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν ἐμψύσῃ καὶ ἐμπτύει ἡ φύσις. Τὰ ὄρη ἐπίσης παρέστησαν μάρτυρες καὶ θεαταὶ τῶν μεταβολῶν πολλῶν αἰώνων· ἀλλὰ καὶ τὰ ὄρη δὲν ἔχουσι τὴν ἰδιότητα ἐκείνην, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐλθῶμεν εἰς συνάφειαν καὶ συνεννόησιν μετ' αὐτῶν.

Τὰ μνημεῖα λοιπὸν καὶ τὰ ὄρη εἶναι μὲν ἀρχαῖα, ἀλλὰ καὶ νεκρά. Τὸ δένδρον ὅμως ἀπειναντίας, ὡς καὶ τὸ ἄνθος, εἶναι τις ὑπαρξίς ζωῆς καὶ βλέπουσα ἡμᾶς. Πολὺ πρὶν ἢ ἡμεῖς γεννηθῶμεν, τὸ δένδρον ἐκεῖνο ὕφιστατο καὶ εἶχεν ἰδεῖ τοὺς πρὸ ἡμῶν αἰῶνας. Πλείστοι πρὸ ἡμῶν, αὐτοὶ οἱ πρόγονοι, διέβησαν παρὰ τοὺς πόδας ἐκείνου· ὅταν δὲ ἀποθάνωμεν, αὐτὸ τοῦτο δένδρον, ἀκίνητον καὶ σιωπηλὸν ὅπως σήμερον, θέλει ἀνθεῖ κατὰ τὸ ἔαρ, νέει δὲ γενεαὶ θέλουσιν ἔλθει νὰ διασκεδάσωσιν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ ἰδική μας.

Οἱ ἀρχαῖοι λαοὶ ἐπίστευον, ὅτι δένδρα τινὰ ζῶσι αἰώνως· ὁ Πλίνιος π. χ. καὶ ὁ Τάκιτος βεβαιοῦσιν, ὅτι αἱ δρυὲς εἰσὶν ἀθάνατοι· οὐδέποτε, λέγει ὁ πρῶτος, ἐκτύπησε πέλεκυς τὰ μεγάλα ταῦτα δένδρα, ἅτινα εἶναι τόσον ἀρχαῖα, ὅσον καὶ ὁ κόσμος, ἀπολαμβάνουσι δὲ εἰδούς τινος ἀθανασίας ὡς ἐκ μυστηρίου ἀνεξηγήτου.

Ὅσοι δὲ παράδοξοι καὶ ἂν φαίνονται ἡμῖν αἱ τοιαῦται ἰδέαι τῶν ἀρχαίων περὶ τῶν δένδρων τούτων, ἢ νεωτέρων ἐν τούτοις ἐπιστήμη, κατόπιν παρατηρήσεων ἀναμφισβητήτων, ἐπικυροῖ ὅσα οἱ ἀρχαῖοι εἶχον μαντεύσει.

Πρὸ ἐνός λοιπὸν περίπου αἰῶνος τυχαία τις περίστασις ἔδωκεν ἀφορμὴν, ὅπως γνωστῇ ὁ ἀκριβὴς τρόπος τῆς αὐξήσεως καὶ τῆς διαρκείας τῆς ζωῆς τῶν δένδρων. Καὶ ἡ περίστασις αὕτη εἶναι ἡ ἐξῆς.

Ὁ περίφημος φυσιολόγος Ἀδανσων εὗρεν ἐπὶ τῶν νήσων τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου τεράστιόν τι δένδρον, καλούμενον βαοβάδ, δι' οὗ ἐλύθη τὸ ἐπὶ πολὺν χρόνον μυστηριώδες ζήτημα περὶ τῆς μακροβιότητος τῶν δένδρων. Ἀφοῦ λοι-

πὸν κατέρριψαν τὸ δένδρον τοῦτο, ὁ Ἀδανσων ἀνεκάλυψεν ἐντὸς τοῦ κορμοῦ ἐπιγραφὴν διατηρουμένην ἀκεραίαν, ἢ ἄγγλοι καὶ ταὶ εἶχον χαραξίει ἐπ' αὐτοῦ πρὸ τριῶν αἰώνων. Ἡ ἐπιγραφὴ εἶχε καλυφθῆ ὑπὸ παχυτάτου κορμοῦ ξύλου. Τότε ὁ φυσιολόγος, ἀφοῦ ἠρίθμησε τὰ διάφορα στρώματα τοῦ παχέως φλοιοῦ, ἀπὸ τοῦ πρώτου στρώματος μέχρις ἐκείνου, ἐφ' οὗ εἶχε χαραχθῆ ἡ ἐπιγραφὴ, εὗρεν, ὅτι τὰ στρώματα ἦσαν τόσα, ὅσα ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἐπιγραφῆς μέχρι τῆς ἀνευρέσεως. Ἐκαστον λοιπὸν στῶμα τοῦ περικαλύπτοντος τὸν κορμὸν φλοιοῦ ἔχει ἡλικίαν ἐνός ἔτους.

Ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως ταύτης βασιζόμενος ὁ Ἀδανσων, ἐμέτρησε τὰς διαμέτρους πολλῶν μεγαλειτέρων βαοβάδ, καὶ εὗρεν, ὅτι ὑπῆρχον δένδρα ἐκ φλοιοῦ 5,000 στρωμάτων ἐπιτεθειμένων. Συνεπέρανε λοιπὸν, ὅτι πολλοὶ βαοβάδ εἶχον ἡλικίαν περίπου 5,000 ἐτῶν.

Κατόπιν ὅμοια περιστατικὰ συνέβησαν πολλὰ, ἐξ ὧν ἐβεβαιώθη ἡ θεωρία τοῦ Ἀδανσων, καθ' ἣν ἡ ἡλικία τοῦ δένδρου εὐρίσκεται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν στρωμάτων τοῦ φλοιοῦ, ἀριθμουμένων ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ κορμοῦ πρὸς τὰ ἔξω.

Τοιοῦτοτρόπως ἐν τινι αἰθούσῃ τοῦ Μουσείου τῆς φυσικῆς ἱστορίας ἐν Παρισίσις ὑπάρχει τεμάχιον κορμοῦ ἐκ φηγοῦ (οὐξῆς), κοπεῖσις τῇ 1805 ἔτει, ἐντὸς δὲ τοῦ κορμοῦ ὑπάρχει χρονολογία τοῦ 1750 ἔτους. Ὅστε πᾶς τις δύναται νὰ βεβαιωθῇ, ὅτι 55 στρώματα φλοιοῦ καλύπτουσι τὰ γράμματα τῆς ἐπιγραφῆς, ἅτινα εἶναι εὐαναγνώστως κεχαραγμένα.

Ἐξ ἄλλων δένδρων βλέπομεν πράγματα ἐπιμαλλον ἐκπλήσσοντα καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως· τοιοῦτοτρόπως ἐντὸς τῶν κτημάτων τοῦ δουκὸς Κρούα ἐν Ὀλλανδίᾳ ἐσγισαν κορμὸν φηγοῦ διὰ νὰ κατασκευασθῶσι σανίδες, ὅτε παρετηρήθη ἐπὶ τῶν διασχισθεισῶν πλευρῶν τοῦ κορμοῦ σταυρὸς τις ἐξωγραφημένος, οὗτινος κάτωθεν ἦσαν δύο ὄστα εἰς σχῆμα σταυροῦ ἰνωμένα. Φαίνεται λοιπὸν, ὅτι ἀσκητῆς ἐν τῇ δάσει ἄλλοτε εἶχε κοιλάνει τὸ δένδρον, ἵνα διαφυλάξῃ ἐντὸς τὰ ἀντικείμενα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐτίμα.

Ἡ δὲ ἀνακάλυψις τοῦ Ἀδανσων κατέστησε δυνατὸν νὰ ὀρισθῇ ἡ διάρκεια τῆς ζωῆς τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τῶν δένδρων, ἅτινα ὑπάρχουσι εἰς τὰς χώρας ἡμῶν. Ὅθεν ἡ πεύκη καὶ ἡ καστανέα δύναται νὰ ζήσωσιν ἐπὶ τέσσαρας ἢ πέντε αἰῶνας. Αἱ πεύκαι π. χ. τῆς νήσου Τενερίφης, καὶ τοὶ ἐφυτεύθησαν κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, εἶναι εἰσὶ ἐφυτεύθησαν πλήρεις ζωῆς, καὶ ἡ ὑγρὰ αὐτῶν οὐσία (ὁ ὀπὸς) κυκλοφορεῖ ἀφθόνως ἐντὸς τῶν σεβασμοῦ ἀξίων κορμῶν των. Ἡ ἐλάτη τῆς Θουριγκίας ἐν Γερμανίᾳ ἔχει περὶ τὰ 700 στρώματα φλοιοῦ, εὐκόλως διακρινόμενα ἐν τοῖς τεμαχίοις κορμῶν. Καὶ ἡ ἐλαία ζῆ ἐπιπερισσότερον χρόνον· καθὰ δὲ ὁ Πλίνιος ἀναφέρει, ὑπῆρχεν ἐπὶ ἐπὶ

της εποχής του τὸ περίφημον δένδρον, ὅπου ὁ Ἡρακλῆς εἶχε φυτεύσει ἐν Ὀλυμπίᾳ. Καὶ ἐπειδὴ ὁ μὲν Ἡρακλῆς εἶναι πρόσωπον τῆς μυθικῆς ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ δὲ Πλίνιος ἤκουσε περὶ τὰ μέσα τοῦ πρώτου μ. Χ. αἰῶνος, δύναται τις εὐκόλως νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀρχαιότητα τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐλαίας.

Ἡ μακροβιότης τῆς δρυὸς εἶναι ἔτι μᾶλλον καταπληκτικὴ ὑπάρχουσι καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Γαλλίᾳ δρυὲς ἡλικίας πέντε ἢ ἕξ αἰῶνων. Ἐν τινὶ χώρᾳ τῆς Ἀγγλίας εὐρίσκειται δρυς, ἥς ἡ περίμετρος εἶναι 12 μέτρων, ἐντὺς δὲ τοῦ κορμοῦ ὑπάρχει χώρος διὰ πολλοὺς συγχρόνως ἀνθρώπους.

Ἄλλὰ καὶ ἡ καστανέα αὐξάνει τεραστίως ἐπὶ τῆς Αἴτνας π. χ. ὑψοῦτο πρὸ εἴκοσι μόλις ἐτῶν καστανέα ὑπερμεγέθους μέτρων 60, ἐκεῖ δὲ πλησίον ὑπάρχει ἔτι καὶ σήμερον ἄλλη, ἥς ἡ περίμετρος εἶναι 18 μέτρων.

Γενικῶς δὲ γιγαντιαία δένδρα δὲν εὐρίσκονται πολλά πλησίον ἀλλήλων, ὥστε τὰ ὑπάρχοντα φαίνονται πλησίον τῶν ἄλλων τοῦ αὐτοῦ γένους ὡς σπάνια καὶ ἐκπληττουσαί ἐξαιρέσεις. Ὑπάρχει ὅμως καὶ τις χώρα, ὅπου τὰ γιγαντιαία δένδρα ἀποτελοῦσιν αὐτόχρημα δάσος. Ἐν τῇ Καλιφορνίᾳ δηλ. ὑπάρχουσι δάση ἐκ δένδρων ὀνομαζομένων *σεκοά* καὶ γιγαντιαίων, ὧν τινὰ εἶναι ὑψηλότερα καὶ 100 μέτρων. Ὁ *σεκοά*, οὗτινος ὁ καρπὸς ἔχει σχῆμα κώνου, ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς *πεύκης* καὶ τῆς *κυπαρίσσου*, ἀποτελῶν ὅμως εἶδος ἰδιαίτην. Ἀναμφιβόλως εἶναι τὸ ὑψηλότερον δένδρον τῆς γῆς.

Τὸ περιφημότερον δὲ δάσος ἐκ *σεκοά* εἶναι τὸ τῆς Καλαβέρρας. Πολλὰ δένδρα τούτου ἔχουσι περίμετρον 15 μέχρις 20 μέτρων, ὕψος δὲ 100.

Ὅτε κατὰ πρῶτον ἐγένετο λόγος ἐν Εὐρώπῃ περὶ τοῦ ὕψους τῶν δένδρων τούτων, ὁ ἀριθμὸς 100 μέτρων ἐφάνη τόσῳ πολὺ ἀπίθανος, ὥστε ὁ σοφὸς ἄγγλος, ὅστις εἶχεν ἀνακλύσει τὸ περίφημον ἐκεῖνο δάσος, ἀπεφάσισεν, ἵνα πείσῃ καθ' ὁλοκληρίαν τοὺς συμπολίτας του, νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖθεν ἐν δένδρον εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μεταφορὰ ὀλοκλήρου δένδρου ἦν πολὺ δύσκολος, ἠρκέσθησαν νὰ μεταφέρωσι τμημά τι ἐκ τοῦ φλοιοῦ, δι' οὗ ἐκάλυψαν ἐν τῷ Κροσταλλίνῳ Παλατίῳ κατασκευάσαντα κοῖλον ἐκ ξύλων 40 μέτρων ὕψους. Τὸ δὲ σχηματισθὲν κενὸν, τὸ περικαλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ φλοιοῦ, ἀπετέλεσε δωματίον 10 μέτρων διαμέτρου καὶ 26 περιφερείας. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ἀξιοθαύμαστον τοῦτο ἀντικείμενον κατεστράφη ἐκ τῆς πυρκαϊῆς τῷ 1808.

Ἀκόμη καὶ σήμερον ὑπάρχει ἐν τῷ δάσει τῆς Καλαβέρρας τὸ δένδρον ἐκεῖνο, οὗτινος ἀφῆραν τὸν φλοιὸν, ἱστάμενον ζωηρὸν καὶ ὄρθιον. Ὄνο-

μάζεται δὲ *Μήτηρ τοῦ δάσου*, καὶ ἔχει ὕψος 140 μέτρων περίπου.

Περὶ τὴν βῆσιν ἐνὸς τῶν δένδρων τούτων κατασκευάσθη ἐντὸς τοῦ κορμοῦ *κίσκι*, ὅπου δεκάδ' ἀνθρώποι δύνανται νὰ χορεύωσι *καδρίλλιαν* μετὰ πολλῆς ἀνέσεως.

Τὸ δάσος τῆς Καλαβέρρας ἐκνήχθη Ἐθνικὸν, φύλαξ δὲ φροντίζει περὶ τῆς ἀσφαλείας αὐτοῦ. Ὅπως δὲ ἐν Ἑλβετίᾳ λίθοι τινὲς θεωροῦνται σήμερον ὡς ἰδιοκτησίαι τοῦ Κράτους, καὶ δικαίως, διότι τὰ ἔργα ταῦτα τῆς φύσεως σχετίζονται πρὸς τὴν προϊστορικὴν ἐποχὴν τῆς χώρας, τοιοῦτοτρόπως καὶ τὰ γιγαντιαία ἐκεῖνα δένδρα ἐν τῇ Καλιφορνίᾳ θεωροῦνται ἰδιοκτησίαι τοῦ Δημοσίου.

Δένδρα τινὰ τοῦ δάσου τῆς Καλαβέρρας ἐπυρπολήθησαν ὀλοσχερῶς ὑπὸ τῶν Ἰνδιῶν, ἢ ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ ἄλλα πάλιν κατέπεσαν ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας. Ἐντὸς δὲ ἐνὸς τοιοῦτου κορμοῦ πεσόντος δύναται τις νὰ προχωρήσῃ ἐφιππος εἰς διάστημα τριάκοντα μέτρων. Ἄλλο δένδρον καταπεσὸν εὐρέθη ὕψους 450 ποδῶν, ἤτοι περίπου 140 μέτρων, ἰσοδυναμοῦντων πρὸς τὸ ὕψος μὲ τὸ ἄκταπλάσιον μεγάλης οἰκίας ἐκ πέντε ὀροφῶν. Ἄλλο πάλιν, οὗτινος ὁ κορμὸς ἀπεγυμνώθη τοῦ φλοιοῦ, ἔχει περὶ τὴν βῆσιν διάμετρον 32 ποδῶν, καὶ τινὰ τέλος εἶναι ὕψους 300 καὶ 315 ποδῶν. Πέριξ δὲ τῶν μεγάλων τούτων *σεκοά* φύονται πάντα τὰ εἶδη τοῦ αὐτοῦ γένους, *πεύκη*, *ἐλάτη*, *κέδρος*, *κυπαρίσσο*, κλπ., πάντα ἐπίσης γιγαντιαία.

Ἡ ἐντύπωσις ὅμως, ἣν γεννᾷ τὸ δάσος, δὲν εἶναι οἶαν νομίζει τις αὐτὴν, διότι αἱ διαστάσεις τῶν δένδρων εἶναι ἀνάλογοι. Ἡ παχύτης π. χ. τοῦ κορμοῦ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ ὕψος αὐτοῦ. Τοιοῦτοτρόπως δὲ καὶ ἐν τῷ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν Ῥώμῃ δὲν ἐκπληττεταί τις ὡς ἐκ τῶν διαστάσεων τοῦ οἰκοδομήματος καὶ ὡς ἐκ τοῦ πάχους τῶν στηλῶν, διότι τὸ ὕψος τῶν θόλων εἶναι ἀνάλογον.

Διὰ τῆς ἐξετάσεως τῶν στρωμάτων τοῦ ξύλου τῶν *σεκοά* ἐβεβαιώθη, ὅτι ἡ ἡλικία αὐτῶν εἶναι ἀνωτέρα τῶν 3,000 ἢ 4,000 ἐτῶν. Καὶ ὅμως ὑπάρχουσιν ἐπὶ τῆς γῆς δένδρα ἔτι ἀρχαιότερα.

Τὸ πρεσβύτερον τῶν σημερινῶν δένδρων εἶναι, ὡς πιστεύεται, ἡ περίφημος *κυπαρίσσο*, ἡ ὀνομαζομένη *Νὸξ τεθλιμμένη*, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βέρα-Κροῦς ἐν Μεξικῷ. Ὁ κορμὸς αὐτῆς ἔχει 36 μέτρων περίμετρον, ἐπειδὴ δὲ αὐξάνει πολὺ βραδέως, σοφὸς τις παραδέχεται, ὅτι ἔχει ἡλικίαν περίπου 6,000 ἐτῶν. Ὁ φυσιολόγος οὗτος, ὅπως καὶ ὁ ἀρχαῖος Πλίνιος, νομίζει, ὅτι ἡ ζωὴ τῶν δένδρων δὲν ἔχει ὄρια ὅτι δὲν παύει, εἰμὴ ὅταν ἡ γῆ παύσῃ νὰ τρέφῃ τὰς ρίζας, ἢ τυχαῖον συμβῆν καταστρέψῃ τὴν ζωὴν τοῦ δένδρου.

P. VINCENT.

ΠΟΣΟΙ ΦΟΝΕΥΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΟΣΟΙ ΤΡΑΥΜΑΤΙΖΟΝΤΑΙ ΕΙΣ ΜΙΑΝ ΜΑΧΗΝ

Τὸ κατὰ πρῶτον ὄψιν παράξενον τοῦτο πρόβλημα ἐπειράθησαν νὰ λύσωσι δύο στρατιωτικοὶ ἰατροὶ Γάλλοι, οἱ ΚΚ. Ἀμεδαῖος Chassagne καὶ Emery-Desbrousses ἐν τῷ «Πρακτικῷ ἰατρικῷ Ὀδηγῷ τοῦ ἀξιωματικοῦ».

Καὶ πρῶτον μὲν παρετήρησαν ὅτι μὲ ὄλην τὴν σημερινὴν τελειοποίησιν τῶν φονικῶν ὅπλων δὲν κῆξησεν ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευομένων καὶ τῶν τραυματιζομένων. Τοῦτο δὲ βεβαίως ἐνεκα τῆς ἀλλαγῆς τῆς ἐν ταῖς μάχαις τακτικῆς. Οὕτω λ. χ. οἱ Γερμανοὶ μέχρι τῆς ἐν Σεδὰν μάχης, ἐντὸς ἕξ ἐβδομάδων, ἔχασαν 68,000 ἀνδρας, ἐν ᾧ πλειότερους ἔχασαν οἱ Ῥῶσοι ἐν διαστήματι τριῶν ἐβδομάδων τὸν Αὐγούστον τοῦ 1812 καὶ οἱ σύμμαχοι ἐν διαστήματι ἐνὸς μηνὸς τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1813.

Ἐξετάζοντες δὲ τὰς σχετικὰς ἀπωλείας τῶν πολέμων τῆς Κριμαίας (1854-56), τῆς Ἰταλίας (1859) καὶ τῆς Γαλλίας (1870-71), εὐρίσκουσι τὰς ἐξῆς ἀναλογίας:

Ἐν Κριμαίᾳ ἐφονεύθη	4	ἐπὶ	33	ἀνδρῶν
Ἐν Ἰταλίᾳ	—	4	—	45
Ἐν Γαλλίᾳ	—	4	—	53

Ὡς πρὸς τοὺς τραυματισμένους παρετήρησαν ὅτι κατὰ τοὺς τρεῖς πολέμους ἡ ἀναλογία μὲναι ἢ αὐτῇ εἰς ἐπὶ ἑπτὰ ἀνδρῶν.

Ὅθεν κατὰ τὰς παρατηρήσεις ταύτας δι' ἕκαστον μαχητὴν ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ φονεῖται πρὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ σωθῆ εἶνε ὡς 4 πρὸς 44. Διὰ τὸν τραυματισμὸν ἢ ἀναλογία εἶνε ὡς 4 πρὸς 6. Ἐξάγουσι δὲ καὶ τὸ ἐξῆς πόρισμα. Ὁ στρατηγὸς δύναται περίπου νὰ μάθῃ κατὰ πόσον ἐξησθένει τὸν ἐχθρὸν ἂν πολλαπλασιασθῇ ἐπὶ 7 τὸν ἀριθμὸν τῶν νεκρῶν οὓς εὑρεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Παράδειγμα, 200 νεκροὶ $\times 7 = 1400$ ἐκτὸς μάχης.

Ἐξετάζοντες ἔπειτα οἱ δύο ἰατροὶ τὸ εἶδος τῶν τραυμάτων καθ' ὄπλον, εὐρίσκουσιν ὅτι ὁ σημεῖραι ἐλαττοῦνται τὰ ἐξ ἀγχεμάχων ὅπλων (ξίφων, λογγῶν κ.τ.τ.) τραύματα. Ἐν Κριμαίᾳ π. χ. 17 ἐτραυματίσθησαν ὑπὸ σφαίρας ἐπὶ 4 τραυματισθέντος ὑπὸ ξίφους ἢ λόγχης, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ 27 ἐπὶ 1. Καὶ περὶ τῆς σφαίρας τοῦ ὅπλου καὶ τοῦ κανονίου παρετήρηθη ὅτι ἐν Ἰταλίᾳ 17 ἐτραυματίσθησαν ὑπὸ σφαίρας ὅπλου ἐπὶ 4 τραυματισθέντων ὑπὸ σφαίρας κανονίου. Ἐν Κριμαίᾳ, ὅπου ἦτο πολιορκητικὸς ὁ πόλεμος ἡ ἀναλογία εἶνε ὡς 4 $\frac{1}{2}$ πρὸς 1. Ὅθεν, τὸ καταστραπτικώτερον ἐν πολέμῳ σῶμα εἶνε τὸ πεζικόν.

Οἱ βηθέντες ἰατροὶ ἐποίησαν λίαν ἐνδιαφεροῦσας παρατηρήσεις περὶ τῆς θέσεως τῶν τραυμάτων καὶ τῆς ἀνατομικῆς αὐτῶν ἀναλογίας. Παρά

τὴν κοινὴν δόξαν, ἡ κεφαλὴ καὶ τὰ μέλη πάσχουσι πλειότερον τοῦ κορμοῦ, καὶ τοῦτο διότι παρετήρηθη ὅτι ὁ στρατιώτης τουφεκίζει πάντοτε ἢ πολὺ ὑψηλὰ ἢ πολὺ χαμηλὰ.

Βασίζόμενοι οἱ δύο ἰατροὶ ἐπὶ τῶν καταστατικῶν δεδομένων τῶν πολέμων τῆς Κριμαίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, κατέστρωσαν τὸν ἐξῆς πίνακα, καθ' ὃν ὑπάρχει ἐν πολέμῳ κίνδυνος

34	τοὶς	100	νὰ	τραυματισθῇ	τις	εἰς	τὰ	κάτω	μέλη
31	—	—	—	—	—	—	—	—	ἄνω
12	—	—	—	—	—	—	—	—	εἰς τὴν κεφαλὴν
10	—	—	—	—	—	—	—	—	εἰς τὸ στήθος
7	—	—	—	—	—	—	—	—	πρὸς τὰ κάτω τοῦ κορμοῦ
5	—	—	—	—	—	—	—	—	εἰς τὴν κοιλίαν
1	—	—	—	—	—	—	—	—	εἰς τὸν λαμόν.

100
Εὐτύχημα λοιπὸν εἶνε ὅτι τὰ πλεῖστα τραύματα λαμβάνουσιν οἱ πολεμοῦντες εἰς τὰ μέλη, ὧν εὐχερεστερά εἶνε ἡ θεραπεία. **

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἐν ἡδυνάμεθα νὰ μετρήσωμεν πάντα ὅσα ἀγνοεῖ ὁ σοφώτατος τῶν ἀνθρώπων, ἠθέλομεν ἀμέσως ἐννοήσῃ ὅτι ἡ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀμαθεστάτου διαφορὰ εἶνε ὅλως ἀσήμαντος. (Droz.)

* * * Ὅστις γινώσκει νὰ ζῆ ἐν τῷ παρόντι καὶ νὰ συλλέγῃ ἐν αὐτῷ τὰ χρήσιμα καὶ τὰ ὠραία ἄνθη, διακρίνων αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἀκανθῶν καὶ ἀπὸ τῶν τριβύλων, δυσκόλως ἀπὸ ἀηδίας καταλαμβάνεται. Μόνον εἰς ἐκεῖνον φαίνεται ὁ χρόνος μακρὸς καὶ ἐπαχθὴς, ὅστις ὀλιγοῦν τοῦ παρόντος, τὰ πάντα μόνον ἀπὸ τοῦ μέλλοντος προσδοκᾷ. Ὁ σοφὸς ὁ πραγματικὸς, ἀντὶ νὰ παραδοθῇ εἰς διαλογισμοὺς καὶ ὄνειροπολήσεις, εἰς προσδοκίαν καὶ φροντίδας, εὐρίσκει ἡδονὴν καὶ διδασκαλίαν εἰς πᾶν ὅ,τι βλέπει καὶ ἀκούει. Ὁ σοφὸς βροφῆ βραδέως καὶ κεκλισημένοις χεῖλεσι τὸ ποτήριον τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ χυδαῖος ἄνθρωπος, διψῶν πάντοτε, χανδὸν καταπίνει καὶ ἀνωφελῶς διαχέει τὸ εὐγενὲς πνευματικὸν ποτόν. Οὐδὲν ἀπὸ τοῦ ποτοῦ αὐτοῦ ἀπολαμβάνων, πίνει αὐτὸ, οὐχὶ πρὸς κατάπασιν τῆς δίψης του, ἀλλὰ πρὸς νάρκωσιν ὅλων τῶν δυνάμεων αὐτοῦ. (Zschokke.)

* * * Οἱ ἄνδρες θέλουσιν εἶνε πάντοτε τοιοῦτοι, οἷους ἂν θέλωσιν αἱ γυναῖκες ἂν θέλετε νὰ γίνωσι μεγάλοι καὶ ἐνάρετοι, διδάξατε τὰς γυναῖκας τί εἶνε μεγαλεῖον καὶ ἀρετὴ. (J. J. Rousseau.)

* * * Ἡ ἀργία εἶνε ἡ σκωρία τῆς ψυχῆς. (De Levis.)

* * * Ἡ πολυτέλεια ἐκκαίει τὸν φθόνον χωρὶς νὰ ἐπισύρῃ τὸ σέβας. (Boiste.)

* * * Τὰ χρήματα εἶνε καλὸς ὑπηρέτης καὶ κακὸς κύριος. (Βάκων.)

* * * Εὐφραδεδεστάτη εἶνε ἡ γυνὴ ὁσάκις ἢ ἐπαι-

ναὶ τὸν ἄνδρα τῆς ἡ παραπονεῖται κατὰ τῆς πενθερᾶς τῆς. (Σινικὸν λόγιον.)

* * * Ὁ λαμπρότερος τῆς Ἀγγλίας ἥλιος εἶνε ὁ γαϊάνθραξ τοῦ Νεουκάστελ. (H. Walpole.)

* * * Δύναται τις νὰ εἶπῃ περὶ ἀνθρώπου μὴδὲν πράττοντος, ὅτι πράττει τὸ κακόν. (Ἀγγλικὴ παροιμία.)

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ τοῦ ὕπνου.

Ὁ ὕπνος ἐστὶν ἀναπόφευκτος καὶ εὐεργετικώτατος τῷ ὀργανισμῷ ἔνισχύει, ζωογονεῖ, ἀνακαινίζει αὐτόν. Τὰ ἡμέτερα ὄργανα, ἀδιαιλείπτως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἀσκούμενα, ταχέως ἤθελον ἀποκάμει ἄνευ τῆς διὰ τοῦ ὕπνου ἀντικαταστατικῆς ἀναπαύσεως, δι' ἧς προσκίτωνται νέας βίωσις.

Ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου ἐστὶ, καθὼς καὶ ἡ τῆς τροφῆς, ἀνάγκη διατηρήσεως ἢ ἐκπληρουμένη, καθίσταται ἐπιβλητικὴ, ὥςτε οἰαδήποτε καὶ ἂν ἡ ὥρα καὶ ἡ στιγμή, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ ὑποκύψωμεν εἰς αὐτήν.

Ἐν τῇ φυσικῇ καταστάσει ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕπνου ἀναφαίνεται μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καὶ διαρκεῖ μέχρι τῆς ἀνατολῆς αὐτοῦ, τροποποιεῖται δὲ ἄλλως τε ἐξ ὕσων καὶ ἡ ἐγρήγορσις αἰτίων κυρίως ὅμως καθυποτάσσεται εἰς τὴν ἕξιν, ἀναφανομένη καὶ παύουσα κατὰ τὰς αὐτὰς ὥρας παρουσιάζει ἐπομένως, καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην, μεγίστην τὴν ἀναλογίαν πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς τροφῆς.

Ὁ ὕπνος κατ' εὐθείαν ἀνάλογος ὢν πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς ἐγρηγόρσεως, τῶν κατ' αὐτὴν κόπων, καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας ἀπωλείων τοῦ σώματος, ἐστὶ βαθύτερος ἐν ἀρχῇ, βαθμηδὸν δὲ καθίσταται ἡσυχος καὶ γαλήνιος ἢ πολὺ δὲ ἐλαφρότερος ὢν περὶ τὰ τέλη, διακόπτεται ἔνεκα τῆς ἐλαχίστης ποσότητος αἰτίας.

Ἡ εἰς τὰ σκότῃ καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆς νυκτὸς εὐκόλος ἐπέλευσις τοῦ ὕπνου ὀφείλεται ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν κόπωση τοῦ ὀργανισμοῦ ὡς ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν κόπων, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν κατάπαυσιν τῆς διεγέρσεως τῶν ὀργάνων τῆς ὀράσεως καὶ τῆς ἀκοῆς. Ἄλλ' ἡ ἕξις καθιστᾷ τὴν κατάστασιν ταύτην ὅλως περιττὴν ἢ καὶ ἐπιβλαβῆ. Ὁ μυλωθρὸς ὑπνώττει ἡσυχῶς εἰς τὸν θόρυβον τοῦ μυλωνοῦ καὶ ἀφυπνοῖ μόλις ὁ θόρυβος παύσῃ οἱ πλησίον κωδωνοστασιῶν, ἢ πολυανθρώπων καὶ θορυβωδῶν ὀδῶν κατοικοῦντες δὲν κοιμῶνται ἡσυχῶς, ἔταν ἀπομακρυνθῶσι τῶν μερῶν αὐτῶν πολλοὶ, μὴ δυνάμενοι νὰ κοιμηθῶσιν εἰς τὸ σκότος, ἀφυπνοῦσι μόλις τὸ φῶς σθεσθῇ.

Πρὸς ἐπέλευσιν μὲν τοῦ ὕπνου ἐστὶν ὀφελίμος ἢ προσήκουσα τῶν ὀργάνων ἄσκησις, καθότι πᾶν μὴ ἀπαυδῶν ὄργανον δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀναπαύσεως, ἀλλ' ἡ ἐπιφέρουσα μεγίστην κόπωσην καὶ ὀχληρὸν αἶσθημα παρατεταμένη ἄσκησις ἐμπο-

δίζει τὸν ὕπνον, διατηροῦσα τὸν ἐρεθισμὸν τῶν ὀργάνων, εἴτε ἡ ἄσκησις αὐτὴ περιορίζεται μόνον εἰς τὰ κινητικὰ ὄργανα, ὡς παρατεταμένη βᾶδισις, εἴτε ἐκτελεῖται ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ὡς σφοδρά τις διανοητικὴ ἐργασία ἢ σφοδρὸν τι ψυχικὸν πάθος.

Ὁ ἐπαρκὴς ὕπνος διατηρεῖ τὴν ζωὴν, προφυλάσσει τὸ σῶμα ἀπὸ τῶν ἐν νυκτὶ ἐπιβλαβῶς ἐνεργούντων ἐπ' αὐτοῦ ἐξωτερικῶν αἰτίων βραδύων τὰς πλαστικὰς λειτουργίας ἐλαττώνει τὴν ἐκ τῆς παρατεταμένης αὐτῶν ἐνεργείας δαπάνην τοῦ ὀργανισμοῦ ἐξασθενῶν, ἀμβλύων τὴν ἐνεργεῖαν τοῦ ἐγκεφάλου, προφυλάσσει, πρὸς καιρὸν τοῦλάχιστον, τὴν θρέψιν ἐξ ἀπείρων διαταράξεων, εἰς ἠθικὰς ἢ διανοητικὰς αἰτίας ὀφειλομένων. Ἄλλ' ὅπως παράσχη ὁ ὕπνος τὰς ὀφελείας ταύτας, ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι τέλειος καὶ νὰ διαρκέσῃ τὸν κατάλληλον χρόνον, ὡς παρακασιάντες θέλομεν εἶπει. Ὁ ἀνεπαρκὴς ὕπνος λίαν ἀτελῶς ἀντικαθιστᾷ τὰς ἀπωλείας τῶν ὀργάνων, ἐναπομένει δὲ εἰς ταῦτα ἐρεθισμὸς τις, ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ ἐξάντλησις αὐτῶν. Ἄλλως τε οἱ κατὰ τὴν ἐγρήγορσιν κόποι, ἐκτὸς τῶν ὑλικῶν ἀπωλείων ἀς συνεπιφέρουσιν, ἐμποδίζουσι καὶ τὴν ἐν τῇ ὕπῃ τῶν ἡμετέρων ὀργάνων ἀντικατάστασιν τῶν ἀπωλείων αὐτῶν διὰ νέων ὀργανικῶν στοιχείων. Φθίρεται ἐπομένως ὁ ὀργανισμὸς, ἀδυνατῶν νὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς δαπάνας αὐτοῦ, ἐξ οὗ προκύπτει μεγίστη ἰσχυρὰς, συνοδευομένη συνήθως ἐξ ἀλλοιώσεως ὀργάνου τινός. Ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ ὕπνου ἐπισπεύδει ἐκπληκτικῶς τὴν πορείαν τῆς ζωῆς, καὶ οὐδὲν καταλληλότερον τούτου πρὸς τὴν ἐπέλευσιν πρόωρου γήρατος. Μεγάλως δὲ ἀπατῶνται οἱ νομίζοντες, ὅτι διπλασιάζουσι τὴν διάρκειαν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, συντέμνοντες τὰς διὰ τὸν ὕπνον προσδιορισμένας ὥρας. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπὶ πολὺ παρατεινόμενος ὕπνος ἐστὶν ὅλως ἀσύμφορος, καθὼ ἐπιφέρει ἐπὶ τῶν ὀργάνων τ' ἀποτέλεσμα τῆς παρατεταμένης ἀκινήσεως. Οἱ ἐπὶ πολὺ κοιμῶμενοι εἰσὶ συνήθως πολὺσαρκοὶ, ἐξφθιμένοι, ἀδύνατοι. Ὁ ἐγκεφάλος αὐτῶν ἐστὶ βεβαρημένος τὰ αἰσθητήριά των ἀμβλύονται. Ἡ φυσικὴ καὶ ἠθικὴ τῶν τοιούτων κατάστασις μεταβάλλεται εἰς ἰσχυροὶ, ὀκνηροὶ, παράξενοι, δύσκολοι.

Ὁ ὕπνος ἐστὶν ἐπίσης ἀναπόφευκτος μετὰ τοὺς διανοητικοὺς κόπους ὅσον καὶ μετὰ τοὺς σωματικούς. Ἰσως μάλιστα μετὰ τοὺς πρώτους ἐστὶ πολὺ εὐεργετικώτερος καὶ μᾶλλον ἀναπόφευκτος, καθότι αἱ σωμαστικαὶ ἐπιπράξεις ὀφελίμως τὴν ἀφομοίωσιν, ἐνῶ ἡ ἐκ τῆς ἀκινήσεως νωθρότης τῆς λειτουργίας ταύτης ἐπαυξάνεται ἐκ τῆς παρατάσεως τῆς ἐγρηγόρσεως. Εὐκόλως περὶ τούτου πείθεται πᾶς τις παραβάλλων τοὺς διανοητικῶς κοπιῶντας πρὸς τοὺς μετερχομένους ἐπιτηδεύματα, ὧν ἔνεκα ἀσχεῖται τὸ σῶμα αὐτῶν.